

Naš tednik

kulturno - politično glasilo

Koroški

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 1

V Celovcu, dne 3. januarja 1952

Cena 1 šiling

Slavenec sem

tako je mati d'jaia... zatorej dobro vem...

Zopet stopamo v novo leto. Ne vemo, kaj nam bo to leto naklonilo, niti ne moremo pregledati, je li višek politične in gospodarske napetosti že dosežen. Eno pa vemo prav gotovo, da moramo priti do zavesti in se zavedati v polni meri tudi vrednosti svoje lastne osebe, vrednosti svojega lastnega „jaza“. Imamo pridne roke, bistre glave. Enega pa nam manjka in to je samozavesti. Mogoče je del naše vzgoje kriv temu podcenjevanju lastnega „jaza“. Samozavestni ni izraz osebnosti in napihovanja. Samozavest je le izraz, da se tudi sam v polni meri zavedam vrednosti svojega dela, vrednosti svojih lastnih sposobnosti, ki morajo biti seve tudi v polni meri uporabljene na pravem mestu. Ponižni naj bomo pred vsemogočnim Bogom. Pred ljudmi pa bodimo samozavestni!

Iz našega roda so izšli veliki možje, ki so nesli naše ime in ga tudi danes nosijo po vsem svetu. Naša ožja koroška domovina je dala vidne predstavnike na vseh poljih. Imamo velike znanstvenike, kakor fizika Stefana, imamo velike književnike, kakor Janežiča, Jarnika, imamo tudi spretno politike, kakor je bil Einspieler in drugi. Imamo napredne gospodarje, ki se lahko postavijo z usakim drugim v isto vrsto. Imamo rokodelce, ki s svojim delom prednjačijo. Imamo umetnike, katerih bi se tudi drugi radi polastili, kakor so Perthart, Markovič ali v zadnjem času Avgust Čebul. Imamo svojo izrazito slovensko narodno pesem, ki že celo tisočletje prehaja iz roda v rod in daje možnosti izraza v veselju in žalosti. Imamo tudi globoko vernost v Boga, ki nam je bil ravno tedaj najbližji, ko smo bili v največjih težavah in bridkosti.

Vse to je znak narodne samobitnosti. Vsega tega se mi vse premalo zavedamo, radi tega podcenjujemo svoj lastni „jaz“, tako „jaz“ posamezne osebe kakor tudi „jaz“ vsega naroda. Čeprav smo le veča večjega debila, katero danes pozna po njegovem kulturnem ustvarjanju ves svet, vendar imamo tudi kot veča toliko kulturnih in življenjskih vrednot, da nas ni strah bodočnosti.

In pravijo, da še jezika nimamo, da smo neka mešanica. To je trditelj tistih, ki ne poznajo pestrosti slovenskega izražanja, ki ne poznajo bogastva naših slovenskih narečij.

Enega pa nimamo. Sole nimamo, ki bi dajala naši mladini tisto samozavest, katero ta mladina za današnje življenje tako nujno potrebuje. Nimamo sole, ki bi mladini pokazala kulturne zakladnice našega naroda in rodu. Če bi naša mladina imela enkrat priliko spoznati vse te kulturne vrednote svojega lastnega naroda, potem ne bi bilo več čuta manjvrednosti, potem ne bi več manjkalo samozavesti.

Samozavest, zavest svoje lastne vrednosti, ne pomeni podcenjevanja drugega, marveč daje žele pravo merilo v odnosih do soseda.

Samozavest ne pomeni, da bi odrekli drugemu to, kar je njegovega, da ne bi priznavali vrline naših sodeželanov druge narodnosti.

Za novo leto je naša želja, da bi utrjevali to samozavest v vseh naših vrstah. Te samo zavesti manjka tako našemu kmetu kakor našemu izobražencu, tudi duhovniku. Le če se bo zavedal usak svoje lastne vrednosti in tudi svoje sposobnosti, se bomo kot celota zavedali tudi v večji meri svoje vrednosti kot narod in le tako bomo utrdili svojo narodno zavest.

Ob zibelk nam je pela mati „Slovenec sem“, zato s ponosom reči smem: „Slovenec sem...“

Nova avstrijska državna pogodba

Skoraj ni pogodbe v zgodovini, o kateri bi tako dolgo in tako brezuspešno razpravljali kakor o avstrijski državni pogodbi. Iz poteka posvetovanj za to pogodbo moremo najjasneje razvideti, kako so večkrat razmeroma malenkostne zadeve povod in sredstvo in kako so večkrat mali narodi in male države drobiž, s katerim poravnajo ali vsaj poizkušajo poravnati „veliki“ svoje velike in težke račune.

Dosedanja pogajanja

Po dolgotrajnih pogajanjih, ki so jih večkrat prekinili, so se v decembru 1950 zadnjikrat sestali namestniki zunanjih ministrov Združenih držav, Velike Britanije ter Francije na eni strani ter zastopnik Sovjetske zveze na drugi strani, da bi dosegli sporazum še o — do tedaj nerešenih — petih členih osnutka avstrijske državne pogodbe. Ko tega sporazuma ni bilo mogoče doseči, so se namestniki zunanjih ministrov razšli.

Sedaj pa prihaja iz Washingtona vest, da so se vlade Združenih držav, Velike Britanije in Francije sporazumele, da sestavijo nov osnutek avstrijske državne pogodbe. Ta osnutek naj bi nato namestniki zunanjih ministrov imenovanih treh vlad izročili zastopniku sovjetskega zunanjega ministra. To naj bi se zgodilo dne 21. januarja v Londonu, kjer naj bi se nato prekinjena posvetovanja o avstrijski državni pogodbi nadaljevala.

Kaj še ni rešeno?

Novi osnutek avstrijske državne pogodbe vsebuje 59 členov in takem besedilu, kakor so bili ti člani že sprejeti na 259 sejah, ko-

likor jih je doslej bilo. — Nadalje pa vsebuje novi predlog pogodbe tudi onih pet členov pogodbe, ki doslej še niso bili sprejeti. Med temi določili je zlasti važno določilo o oborožitvi Avstrije in o novi avstrijski vojski. Nadalje je v teh določilih vsebovano tudi vprašanje avstrijskih državnih dolgov po drugi svetovni vojni do priključitve k nemškemu rajhu. Končno pa vsebujejo ta določila še predlog o rešitvi vprašanja beguncev iz Sovjetske zveze in komunističnih držav, v kolikor živijo v Avstriji.

Po poročilih iz Washingtona bodo zapadne države poizkušale, da s vsemi razpoložljivimi sredstvi doseči, da Sovjetska zveza pristane na ta pogajanja in tudi na predloge osnutka avstrijske državne pogodbe.

Ako ne bo pogodbe...

Za dan 28. decembra je g. deželni glastanku ne prišlo do sporazuma — kar je precej verjetno, če sodimo po dosedanjih izkušnjah — ne nameravajo Združene države skleniti z Avstrijo posebne pogodbe. To bi namreč že sedanji težki položaj Avstrije še poslabšalo. Tudi bi taka pogodba dokončno uničila vse napore in prizadevanja za umik zasedbenih, predvsem sovjetskih čet. Tudi bi to pomenilo dokončno delitev Avstrije v vzhodni in zapadni del.

Iz tega moremo razvideti, da ima Sovjetska zveza pri sklepanju avstrijske državne pogodbe v svojih rokah zelo močno orožje, saj moremo na primeru Nemčije — ki pa je velika in gospodarsko močna država — videti, kaj pomeni delitev v vzhodni in zahodni del.

Kmetijska zbornica

Za dne 28. decembra je g. deželni glavar Wedenig sklical občni zbor koroške deželne Kmetijske zbornice, katera je bila izvoljena 25. novembra 1951. Ob pričetku seje ni bilo jasnosti glede zakonskih predpisov pri volitvi predsednika. Člani OeVP (Bauernbunda) so zastopali stališče, da zadostuje navadna večina za izvolitev prezidenta zbornice. Vendar postava točno predpisuje, da mora imeti izvoljeni prezident večino vseh oddanih glasov. Ker pa je število zborničnih svetnikov 25, bi moral torej prezident dobiti najmanj trinajst glasov.

Ker pa med strankami ni prišlo v nobenem primeru do kakega sporazuma, je seve-

vsaka stranka mogla računati samo s svojimi glasovi, OeVP torej 12, VdU 6, SPOe 5 in Slovenci 2. Tak je bil tudi izid glasovanja. Vsaka stranka je glasovala za svojega kandidata, predpisane večine ni dobil nobeden izmed kandidatov in tako je ostala volitev brez rezultata. Ker tudi v odmoru ni prišlo do nobenega kompromisa, je deželni glavar kot predsednik občnega zbora zaključil sejo. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Za slučaj pa, da bi tudi drugi volilni poizkus ostal brez rezultata, ima deželni glavar pravico, da razpusti dne 25. novembra 1951 izvoljeno zbornico in razpiše nove volitve.

Silni viharji na morju

Leto 1951 označujejo kot leto naravnih katastrof, leto povodnji, viharjev in orkanov. Še ob koncu je hotelo leto 1951 pokazati, da zasluži to svoje ime. Na vseh morjih so zadnje dni leta divjali strašni viharji, pravi orkani, kakor jih v tem stoletju še ne pomnijo.

Najhujši viharji so divjali ob španski, francoski, irski in britanski obali. Viharji so dosegli hitrost do 160 km na uro. Zaradi teh viharjev so morali ukiniti skoraj vsak promet po morju, ladje pa, ki so že bile na morju, so prispel v namembne luke z velikimi zamudami. Nekatere ladje so prispel močno poškodovane, več ladij se še ni vrnilo, nekatere manjše ribiške ladje so se razbile in potopile, druge pa dajejo znake za pomoč (SOS).

Na novega leta dan se je vihar na splošno

pomiril. Število žrtev cenijo na približno 70 oseb.

Novo obrestne mere

S 1. januarjem so zvišali avstrijski denarni zavodi (tudi hranilnice) obrestno mero za vse vrste vlog. Za nevezane vloge znašajo obresti 3,5%, za vloge na šestmesečno odpoved 4% in za vloge na enoletno odpoved po 4,5% na leto. — Pri vlogah na tekočem računu so obresti za nevezane vloge po 1%, pri trimesečni odpovedi 3,5%, pri šestmesečni odpovedi 4% in pri enoletni odpovedi 4,5% na leto.

Razen tega je ministrstvo za finance določilo, da je mogoče dvigniti iz vlog hranilne knjižice brez predhodne odpoved mesečno po 5.000 šilingov.

Srečno novo leto

želi

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

KRATKE VESTI

V posebni okrožnici so avstrijski škofje sporočili avstrijskim katoličanom, da bo letos meseca septembra na Dunaju vseavstrijski katoliški dan pod geslom: „Svoboda in dostojanstvo človeka“.

S papeževim dovoljenjem je bil posvečen v katoliškega duhovnika v Mainz v Nemčiji prejšnji protestantski župnik Rudolf Goethe, ki je 25 let poročen in je star sedaj 70 let.

Po ugotovitvah avstrijskih kmetijskih zbornic je izgubilo avstrijsko kmetijstvo v povojnem času 15 odstotkov svojih delavcev, kljub temu pa je doseglo 90 odst. predvojnega proizvodnje, kar odgovarja torej storilnosti 106 odst. napram predvojni storilnosti.

Na Koroškem se je mudil zaradi dogovora v nadaljevanju izboljšave kmetijskih zemljišč in zaradi zvišanja kmetijske proizvodnje, vodi kmetijskega oddelka pri zastopstvu ameriškega obnovitvenega načrta na Dunaju, mister Hendricks.

Zaradi velike železniške nesreče pri Langenwangu je izreklo sodišče v Leobnu sledeče obsodbe: Službujoči uradnik na postaji v Langenwangu, Weinrauch in jurčič ekspresnega vlaka, Heber, vsak po eno leto strogega zopora, vodja lokomotive, Schmolka, na 9 mesecev zopora, vlakovodja Opresec pa je bil oproščen.

Nevarna živinska bolezen slinavka in parkljevka se na Zg. Avstrijskem še širi, pač pa se je posrečilo bolezen omejiti na Predarlskem. Zvezna vlada je dobila iz Francije pošiljke cepiva proti tej bolezni.

Deset držav, ki so podpisale italijansko mirovno pogodbo, je sporočilo italijanski vladi, da smatrajo za razveljavljena ona določila te mirovne pogodbe, ki govorijo o omejitvi italijanske vojaške oborožitve na suhem, na morju in v zraku.

Dne 24. decembra je kralj bivših italijanskih kolonij Cirenajke, Tripolitanije in Fessana oklical samostojnost bivše italijanske kolonije Libije, ki je postala s tem samostojna, od Združenih narodov priznana država. Meseca februarja bodo verjetno v tej državi prve svobodne volitve.

Štirje ameriški letalci, ki so morali pristati novembra meseca pri poletu v Beograd na madžarskem ozemlju, so bili obsojeni na plačilo vsak po 30.000 dolarjev. Ameriška vlada je zahtevano vsoto plačala in letalci so že prispeli v Nemčijo. Zaradi tega je sedaj ameriška vlada prepovedala vsako potovanje ameriškim državljanom na Madžarsko in je dala zapreti madžarske konzulate v Združenih državah.

Pogajanja za premirje na Koreji, ki potekajo neuspešno že nekaj mesecev v Panmundžonu, so spet zastala.

Jugoslovanski ministrski predsednik, maršal Tito je v posebnem govoru poudarjal nevarnost takozvane „pete kolone“ v jugoslovanski vojski. Zato je opozarjal vse državljanke na veliko čuječnost napram takim poizkusom kominformskih držav.

Zaradi mraza v Združenih državah je zmrznilo 206 oseb, več tisoč pa jih je lažje ali težje poškodovanih zaradi padca na pomrzlih gladkih cestah in potih.

V Grčiji je v nekaterih večjih krajih obolelo do 20 odst. prebivalcev na gripi.

Pri gašenju velikega požara v sredini Londona sta vsled zadobljenih ran umrla dva gasilca, 22 pa jih je bilo težje poškodovanih.

Za novo leto je sovjetski visoki komisar v Avstriji čestital avstrijskemu prebivalstvu. Zatrdil je, da je sovj. zastopnik v zavez. svetu vedno branil demokratske svoboščine in pravice Avstrije in je bil vedno proti razmetavanju avstrijskega narodnega premoženja. Končno obljublja visoki komisar, da bo tudi v letu 1952 ob vsaki priložnosti zagovarjal in branil osamosvojitve Avstrije.

Politični teden

Po svetu . . .

V božični številki „Našega tednika“ smo v kratkem obrisu označili bistvene dogodke, ki so vplivali na svetovno dogajanje. Označili smo pri tem tudi, kateri dogodki se še razvijajo.

Ravno ob koncu leta, med božičnimi in med novoletnimi prazniki, ko navadno politično delo miruje, pa moramo omeniti nekatere dogodke, ki bodo gotovo bistveno vplivali na dogajanje v novem letu.

Združeno gospodarstvo Zapadne Evrope

Po odobritvi načrta francoskega zunanjega ministra, Roberta Schumana, o združenju zapadno-evropske težke industrije, je odprta pot do nadaljnjih skupnih sklepov o enotnosti Zapadne Evrope. Schumanov načrt je sprejela francoska poslanska zbornica ravno pred prazniki. Zanimivo pa je, da bi ta načrt skoraj ne dobil večine, toda ne zaradi odpora francoskih komunistov, ampak zaradi nasprotovanja onih, za katerimi stojijo francoski industrialci, ki se bojijo, da bi uresničitev Schumanovega načrta mogla neugodno vplivati na njihove velike, lahko rečemo, prevelike dobičke.

Sicer si nasprotniki načrta o združenju zapadno-evropske železarske in premogovne industrije niso upali naravnost nastopiti proti temu načrtu, hoteli pa so preprečiti ta načrt s tem, da so predlagali, naj se odloži razprava o načrtu za 4 mesece. To pa je skoraj istopomembno z nesprejetjem načrta. Saj ni mogoče pričakovati, da bi ostale države, ki so v načelu pristale na Schumanov načrt, tega mogle predložiti svojim poslanskim zbornicam v odobritev, ako bi Francozi sami ne sprejeli in ne odobrili tega dalekosežnega gospodarskega načrta svojega zunanjega ministra.

Ko je francoski ministrski predsednik uvidel to nevarnost, je izjavil, da bi odgođitev razprave o tem načrtu pomenila nezaupnico vladi, ki bo nato takoj odstopila. To je vplivalo in Schumanov načrt, s tem pa tudi zaupnica vladi, je bil odobren z veliko večino poslancev zbornice.

S tem je olajšano delo zapadno-nemškemu kanclerju dr. Adenauerju, ki bo verjetno v kratkem predložil Schumanov načrt v odobritev zapadno-nemškemu parlamentu v Bonnu. Sicer je pričakovati v nemškem parlamentu ostro opozicijo proti temu načrtu ne samo s strani komunistov, ampak tudi s strani socialdemokratov, vendar pa je dr. Adenauer prepričan, da bo predlog o združenju težke industrije dobil večino glasov.

Organizacija združenih narodov

V glavnem francoskem mestu se je pred prazniki nadaljevalo posvetovanje Glavne skupščine organizacije združenih narodov. Ne moremo pa govoriti o kako bistveno važnih sklepih. Sprejet je bil proti glasovom zastopnikov Sovjetske zveze in ostalih kominformskih držav ter Izraela predlog Združenih držav, Velike Britanije in Francije o vzpostavitvi posebne komisije, ki naj ugotovi, ali so v celi Nemčiji dani pogoji za svobodne volitve. Vendar pa more ta odbor začeti s svojim delom šele takrat, ko bosta zapadno- in vzhodno-nemški vladi dali pristanek za delo tega odbora. Vzhodno-nemška vlada je že izjavila, da bi bilo delo tega odbora vmešavanje v notranje zadeve nemške vlade in da zato ne bo dala odobritve za delo tega odbora na ozemlju Vzhodne Nemčije. Tudi zastopnik Poljske ni hotel sprejeti mesta v tem odboru, ker po njegovem prepričanju Poljska ne more sodelovati v tem „protizakonitem odboru“. Zato je malo verjetno, da bi ta sklep Organizacije združenih narodov pomenil kak uspeh v ureditvi odnosov med Vzhodom in Zahodom. — Nato so bile seje Glavne skupščine organizacije združenih narodov odgodene do prvih dni januarja.

O skupni evropski vojski

Važnejši pa so bili sklepi, ki so bili sprejeti na posvetovanju šestih zunanjih ministrov (Francija, Benelux-države, Zapadna Nemčija in Italija) Zapadne Evrope zaradi skupne zapadno-evropske armade. Seveda se je teh posvetovanj udeleževal tudi zastopnik Združenih držav in tudi vrhovni poveljnik vojske Atlantske zveze, general Eisenhower, je prišel na nekatera posvetovanja zunanjih ministrov. Ti so se zedinili o vseh važnejših točkah, le enega in to zelo važnega vprašanja, niso še mogli rešiti: ko-

liko bodo posamezne države prispevale za stroške oborožitve. Seveda bi vsaka država sicer bila pripravljena, da bi dala gotovo število vojakov, toda vsi bi želeli, naj bi stroške spet plačale Združene države. Končno pa bo verjetno tako, da bodo sicer Združene države zelo znatno prispevale k izdatkom oboroževanja, vendar bodo morale prispevati tudi države Zapadne Evrope same.

Winston Churchill — v Ameriko

Nekateri označujejo kot enega najvažnejših dogodkov povojne dobe potovanje ministrskega predsednika Velike Britanije, Winstona Churchilla. Ta je odpotoval na britanski ladji „Queen Mary“ ravno na novega leta dan na razgovore k predsedniku Trumanu v Združene države. Na njegovem potovanju ga spremljata predvsem britanski zunanji minister, Anthony Eden, nato pa veliko število raznih strokovnjakov v gospodarstvu pa tudi v vojaških zadevah.

V Egiptu

Pri vseh teh dogodkih v Zapadni Evropi so stopili nekako v ozadje dogodki v Egiptu in v Perziji. Ob Sueškem prekopu se še nadaljujejo spopadi med egipčanskimi in britanskimi vojniki, vendar pa se zdi, da so nasprotja popustila. V tem nas predvsem uverja imenovanje novega osebnega ministra na dvoru kralja Faruka. Novoimenovani dvorni minister je znani prijatelj Velike Britanije. Iz tega sklepajo nekateri, da kralj Faruk ne odobrava sedanje ostre politike Egipta proti Veliki Britaniji. V Egiptu pa želja kralja Faruka veliko pomeni.

Kaj prinaša leto 1952

Samo kot zanimivost naj omenimo, da so se tudi letos ob začetku novega leta javili razni napovedovalci, ki napovedujejo, kaj moramo v letu 1952 pričakovati. Zanimivo je, da so si vsi ti napovedovalci edini v tem, da bo v političnem oziru leto 1952 manj razgibano kakor pa leto 1951 in da v tem letu ne grozi vojna. Sicer bo tam v poznem poletju — po teh napovedih — res precejšnja vojna nevarnost, ki pa bo odstranjena s tem, da bo prišel sovjetski ministrski predsednik, generalisim Štalin, na konferenco izven Sovjetske zveze in bo tako skupaj z ostalimi predstavniki zapadnih sil zagotovil nadaljnji mir na svetu.

V resnici pa nikdo ne more z gotovostjo vedeti in napovedovati razvoj dogodkov v letu 1952. Vendar moremo z večjo gotovostjo in večjim prepričanjem upati na ohranitev miru, kakor pa pred enim letom. Prav gotovo pa bo to leto mirno in srečno, ako bodo vsi oni, ki so v resnici dobre volje in oni, ki o tej volji na eni in drugi strani govorijo, ako bodo vsi ti storili vse, da bi izginilo nezaupanje in nasprotje med Vzhodom in Zahodom. Ako se bo zgodilo to, bomo mogli — kar pač vsi iskreno želimo — svojim bralcem v tedenskih političnih pregledih poročati ne samo o pripravah na vojno in o vedno večjemu zaupanju med Vzhodom in Zahodom, ampak tudi o utrditvi miru.

. . . in pri nas v Avstriji

S koncem minulega leta se je močno približal tudi konec neposredne ameriške pomoči evropskim državam. Ta pomoč je imela nologo, da okrepi vse gospodarske osnove, ki naj bi v bodoče tvorile podlago samostojnemu gospodarskemu življenju. Vse zapadne države stojijo pred novimi gospodarskimi vprašanji. Ameriška pomoč bo sicer podaljšana, vendar omejena predvsem na področje oboroževanja.

Avstrija je dobila v celoti 20 milijard šilingov. Avstrija plačuje le dve tretjini uvoženega blaga s svojim izvozom, vse ostalo pa smo plačevali z ameriški dolarji. Če primerjamo ameriško pomoč po letu 1945 z avstrijskim državnim posojilom po prvi svetovni vojni, moramo ugotoviti, da je takratno posojilo znašalo le četrtno tega, kar smo dobili po drugi svetovni vojni kot ameriško darilo.

Na milijone ton premoga, krušnega žita, maščob, surovin in strojev smo dobili na ta račun v državo in nismo se dosti zavedali te velike zunanje pomoči. Šele sedaj postaja važnost te pomoči bolj jasna, ko se pojavljajo vprašanja, kako nadomestiti to veliko in važno gospodarsko postavko, ki naj naenkrat preneha. Sicer bomo do 30. junija tega leta vsekakor še dobivali razne pošiljke, toda tudi ta datum je že sumljivo blizu.

Za Avstrijo, Grčijo in tudi Nemčijo je prezident Truman obljubil še z naprej gospodarsko pomoč. Vendar je vse to zaenkrat šele obljuba. Državni krmarji pa bodo morali vsekako računati z možnostjo, da take pomoči v drugi polovici tega leta ne bo več in si bo morala država sama pomagati. Samopomoč pa je možna le na ta način, da s svojim lastnim delom več pridelamo in tudi več izvažamo, da bomo mogli plačevati ves potreben uvoz. Čim prej se bo vse naše gospodarstvo preusmerilo v tem smislu, da z istimi delovnimi silami več producira, tem lažje bo mogoče najti izhod iz tega novonastalega gospodarskega položaja.

Severno-atlantska zveza

Britanski list „Manchester Guardian“ razpravlja o Severno-atlantski zvezi ter pravi:

„Teško bi dejali, da je zaključno poročilo, ki so ga izdelali v Rimu, povedalo vse. Jasno in boljše predstavo o uspehu rimskega zasedanja bomo lahko dobili šele čez nekaj časa, ko se bo v prizadetih vladah začela razprava o obveznosti, ki so jih te vlade prevzele v Rimu.

V naslednjem mesecu leta, do novega sestanka v Lizboni, ki se bo začel 2. febru-

arja, bo vladala velika delavnost. Pariški odbor za evropsko vojsko bi naj do takrat že sprejel kakšno odločitev ali pa vsaj dobil jasnejšo sliko o težavah, ki so temu načrtu na poti. Gospodarski načrtovalci bodo podali poročila svojim vladam glede bremen in gospodarskih možnosti teh držav. Pogajanja z Nemčijo bodo napredovala in nemško stališče do evropske vojske bo jasnejše. Tudi Churchillov obisk v Washingtonu bo takrat že pri koncu in obe strani bosta imeli še več razumevanja druga za drugo.“

Padec Slanskega - star boljševiški spor

Po mnenju bivšega tajnika češkoslovaške druge marksistične stranke, socialnega demokrata Blazoja Vilima, ki živi v Veliki Britaniji, je povzročil padec Slanskega v nemilost pri vsemogočnih komunističnih prvkih — star boljševiški spor, ki izhaja še iz prvih dni komunistične revolucije v Rusiji.

Slansky je bil že kot 26 letni mladenič član osrednjega izvršilnega odbora komunistične partije in leta 1928 je silovito napadel partijsko vodstvo, češ „da ni dovolj boljševiško“. V tem starem vodstvu češkoslovaške komunistične stranke je bil tedaj tudi Gottwald. Stalin je takrat podprl staro vodstvo partije v priznanje za podporo, ki jo je imel v Gottwaldovih pristaših ob sporu s Trockijem.

V začudenje mnogih komunistov pa je mednarodni komunistični kongres leta

1928 odstranil staro vodstvo in ga zamenjal z novim, ki ga je prevzela skupina komunistov okoli Slanskega. Slanskega je takrat podprl tedajni glavni tajnik stare internacionale, Buharin.

Nekaj let za tem je padel Buharin v nemilost.

Med drugo svetovno vojno je spet prispel na površje v češkoslovaški komunistični partiji Gottwald. Po vojni je zdrknil Slansky v partiji na drugo mesto v komunistični hierarhiji.

Letos je Slansky vnovič poskušal odpraviti Gottwalda in si pridobiti svoj stari položaj v češki partiji in vladi.

Toda s smrtjo Zdanova je Slansky izgubil svojega zadnjega vplivnega podpornika v Moskvi. S tem pa je bila njegova usoda že zapečatenata.

Ob izpustitvi nadškofa Štepinca

„Manchester Guardian“ prinaša v zvezi z vestmi o izpustitvi nadškofa Štepinca iz ječe zanimiv članek o jugoslovanskih razmerah, v katerem pravi tudi tole:

„Do izpustitve nadškofa Štepinca je prišlo po vrsti drugih ukrepov, ki bi naj omogočili jugoslovanskemu ljudstvu več svobode. Kazenski zakonik so omilili, vsaj na papirju, in tajni državni policiji so naročili, naj ne ravna več tako svojevoljno. To-

da še vedno so v ječah ljudje — med njimi ugledni člani nekdanje kmečke stranke — ki so bili obsojeni samo zaradi zločina — in to še pred prelomom s kominformom — da so bili prijazno razpoloženi do Zahoda. Ta zločin pa velja danes v Jugoslaviji kot patriotska čednost. Če bi napravil maršal Tito konec tem kaznim in tudi zločinom, bi podal pomemben dokaz svojega namena, da prekine z najhujšimi značilnostmi policijske države.“

Jugoslovansko prebivalstvo

Iz uradnih podatkov „Statističnog biltena“ posnemamo sledeče podatke:

Republika	skupaj	moški	ženske
Srbija	6.527.966	3.171.201	3.356.765
od tega			
ožja Srbija	4.136.934	2.004.722	2.132.212
Vojvodina	1.663.212	795.434	867.778
Kosovo—			
Metohija	727.820	371.045	356.775
Hrvatska	3.756.807	1.758.927	1.997.880
Slovenija	1.391.873	652.872	739.001
Bosna in			
Hercegovina	2.565.277	1.237.381	1.327.896
Makedonija	1.152.986	584.002	568.984
Črna gora	377.189	178.078	199.111
Jugoslavija	15.772.098	7.582.461	8.189.637

Letni prirastek znaša okrog 300.000 prebivalcev (po štetju z dne 15. 3. 1948).

Po poklicih pa se deli jugoslovansko prebivalstvo takole:

(Podatki se nanašajo samo na osebe, stare več kot 14 let)

delavci	1.723.471
nameščenci	1.432.435

kmetje do 5 ha	4.317.231
drugi kmetje	2.747.625
obrtniki in trgovci	318.947
svobodni poklici, privatniki	100.725

JUGOSLAVIJA ZELI VRNITEV BEGUNCEV

Jugoslovanski minister za notranje zadeve, Rankovič, je v narodni skupščini zjavil, da namerava podvzeti jugoslovanska vlada vse potrebno za prostovoljni povratak beguncev—jugoslovanskih državljanov, ki živijo sedaj v Nemčiji, Avstriji in drugih deželah. — Po Rankovičevi izjavi naj bi se vrnilo predvsem ujetniki bivše jugoslovanske vojske, ki še žive v inozemstvu. Nato pa tudi civilisti in člani raznih vojaških oddelkov med zasedbo, v kolikor so po letu 1945 pobegnili v inozemstvo.

Vrniti pa se — po izjavi Rankoviča — ne morejo „SS-izdajalci, teški vojni zločinci in pa početniki sovražnega delovanja proti novi Jugoslaviji v inozemstvu.“

Gospodinjski tečaj v Vogrčah

Leta 1928. smo imeli pri nas zadnji gospodinjski tečaj pod vodstvom Milke Hartmanove. Letos pa se je v zadnjih tednih zopet zbralo trinajst deklet, ki so se pod spretnim vodstvom iste voditeljice urila v kuhinjskih in gospodinjskih umetnostih. Šolniva družina je dala prostoro na razpolago in njej gre prva zahvala, da je bil tečaj sploh omogočen.

Na zadnjo adventno nedeljo pa smo na razstavi in zaključni prireditvi pri Škofu v Vogrčah videli, kaj se da v razmerno kratkem času pod spretnim vodstvom napraviti. V razstavnem prostoru so nam dekleta predložila predvsem to, kar naj dobra gospodinja pripravi za praznike, da se bo tudi na mizi razlikoval petek od svetka. Močnate jedi in pecivo ter predelava in priprava svinjskega mesa so bili bistveni deli razstave. Vse, kar je bilo za pod zob, je našlo pri nas vogrških fantih, pa tudi pri mamicah in mladini navdušene odjemalce, pri vsem pa tudi s priznanjem nismo štediti. Sicer pa se dobro blago samo hvali, ker najde zadosti odjemalcev. Toliko vam povemo, da ni nič ostalo.

Zaključna kulturna prireditev, ki je obsegala recitacije, narodne ter božične pesmi in enodejanki „Bandrovke“ in „Pri jaslicah“, je pokazala, da gospodinja ni samo branilka štedilnika in kuhinje, marveč tudi varovalka narodovih vrednot. Ona posreduje iz roda v rod narodovo izročilo predvsem v pesmi in v pripovedki. Pohvaliti pa moramo tudi nežne glasove vogrških deklet, ki se lahko merijo z vsemi drugimi ali pa jih deloma celo prekašajo. Pestremu sporedu celotne prireditve je odgovarjal tudi številen obisk. Škofova dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena. Razveseljen pojav je bil številen obisk mladine in sicer odrasle, kakor tudi šoloobvezne. To nekako dokazuje, da mladina ni samo na plesišču, marveč tudi v prosvetni dvorani in na odru ter pevski vaji, če se ji pri tem pomaga.

Na zaključni prireditvi je govoril gospod dr. Joško Tischler. Misli govora smo si prav dobro zapomnili. Med drugim nam je povedal: „Vsi prav dobro razumemo, da se mora vsak rokodelc svojemu delu priučiti in rabi za to tri ali celo štiri leta, vsi razumemo, da se mora zdravnik ali duhovnik po 14 let pripravljati za svoj poklic, ne moremo ali nočemo pa razumeti, da rabi tudi gospodinja in mati za svoj življenjski poklic priprave in izobrazbe. Gospodinja upravlja velik del narodovega premoženja, ona nosi tri vogle hiše, ona upravlja na kmetiji velik del trgovskih poslov, gospodinja je tista v hiši, okoli katere se suče v veliki meri življenjska raven vse družine. Mati je tista, ki polaga prve temelje v otroških srcih, ona je posredovalka narodove

kulture iz roda v rod. Oba poklica pa združuje v eni osebi žena in tej ženi posvečamo tako malo pozornosti.

Gospodinjski tečaji po vasih so le malo nadomestilo, korak naprej so polletni tečaji v gospodinjskih šolah pri naših šolskih sestrah v Št. Rupertu in Št. Jakobu. V izobrazbi te žene leži v veliki meri sreča in tudi gospodarsko blagostanje vse družine in ravno radi tega moramo temu vprašanju posvetiti mnogo več pozornosti. Niso šilingi osnova družinske sreče in urejenih gospodarskih prilik, veliko važnejši so pridne roke, srce na pravem mestu in dobra priprava neveste za družinsko življenje. Po-

kojni tinski proš Serečnik je ob priliki neke poroke tako zelo nazorno predložil to dejstvo v preprostih besedah: „Pa se ženijo, gledajo predvsem po denarju. Denar poiđe, trepa pa ostane“.

Ob koncu je govornik voščil vsem blagoslovljene praznike ter srečno novo leto; v novem letu pa je želel „ženinom pridnih nevest in nevestam pridnih ženinov“.

Vogrčani se zahvaljujemo voditeljici tečaja, gospodični Milki, ki je iz svoje bogate življenjske izkušnje dala tudi košček vogrškemu dekletu. Zahvaljujemo se Šolnivi družini in vsem, ki so pri tečaju pomagali, in izrazimo željo, da ne bi trajalo zopet triindvajset let do prihodnjega tečaja. Sicer pa pravi pregovor: „v tretje gre rado“ in tako upamo, da bomo Hartmanovo Milko prav kmalu zopet mogli pozdraviti kot voditeljico tečaja v Vogrčah.

Naš topli hram

Veter tuli, sneg šumi,
zametene so poti —
ob potoku led ječi.
Potnik blodi ...
Trudno hodi,
bridko vpraša: „Kam?“
Kolne v srcu bedni čas,
v duši nosi ból in mraz ...

Tuji potnik, pridi v vas,
toplo, toplo je pri nas!
v peči ogenj blag zveni,
muca na njej sanje prede,

teta kolovrat vrti,
Jožek nam ob jaslih pase
betlehemske male črede
vse božične čase.
(Ded je ovčke nam napravil,
striček jaslice postavil.)

Da smo pridni,
babica nam bajke pravi.
Da smo zdravi,
mama kuha mlečno kašo.
Ata ujčka Mojcko našo —
oj to Mojcko, drobno ptičko,
da nam zraste v pastirčko.

Trudni potnik, hoj, postoj!
Da odložiš tovor svoj,
pridi, o le pridi k nam —
topel je slovenski hram.

Milka Hartman

Novo leto

Slišite, kakor po prstih prihaja,
menda ne mara, da vidi ga kdo.
Noč ga opolnoči v senco povija,
nič mu krilatci v pozdrav ne pojo.

Prišlo je kakor ponoči prikazen
točno z udarcem ob uri duhov;
spremlja ga tiha skrb in bojazen,
dvomi, ki jemljejo up v blagoslov.

Nič si zbog tega ne belimo glave,
nikdar brez cvetja ne mine pomlad,
klas dozoreva že dolga poletja,
stalno v jeseni obiramo sad.

Nikdar ne mlatimo samega zrnja,
vselej odpadajo pleve in prah;
vrtnica rdeča ne zraste brez trnja,
zlahtnega drevja prijema se mah.

Nimamo skoro zoper nezdode
boljšega sredstva kot je srčnost;
dajmo Nebesom vodstvo usode,
vestno opravljajmo svojo dolžnost.

Limbarski

„Brat se uči pridige, ne smem ga motiti,“
drugič je mislila, da govori s kakim gostom,
toda končno je odkrila resnico, kako se
tudi v kuhinji zatopi v razmišljanje, kako
med potjo razklada in maha z rokami,
pregiblje ustnice in kima, kakor da bi se
s kom najbolj živo bavil. Tedaj pa je
nanj brezobzirno zaklcala in ga celo pokarala:
„Na kaj si se pa ti navadil? Ljudje te bodo
imeli za norca! Bodi vendar pаметen!“
Holoubek se je sicer vsakokrat pazljivo
obrnil k njej, toda na očeh mu je brala,
da je ne razume, da mora po sili trgati
mrežo svojih misli, v katere se njegov duh
vedno zamotava.

Slovinci po svetu

O Božiču, prazniku božje ljubezni, hitijo
naše misli k našim rojakom na Koroškem
in k vsem, ki bivajo v tujini kakor mi. Vsem
Vam, dragi koroški Slovinci, kakor tudi
vsem rojakom, naročnikom in bralcem
„Našega tednika“ po vsem svetu, želimo
blagoslovljene božične praznike in zadovoljno,
mirno in veselo novo leto. Novo leto
naj nam prinese toliko zaželeni mir, poveže
naj nas med seboj v borbi za naše narodne
ideale in utrdi v nas ljubezen do materinega
jezika in do domovine.

Zveza slov. kat. društev sv. Barbare v
Limburgu v Holandiji,
Slov. cerkv. pevsko društvo „Zvon“,
Slov. kat. igralska družina,
Slovenski mladinski pevski zborček
„Zvonček“ v Heerlerheide in
Slov. pevsko društvo v Eygelshoven.

Spisal: J. SIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC
46. nadaljevanje

Dunaj mu ne prija, tu se bo naselil, šival
bo kakor jaz, naj ima po meni spomin.

Holoubek je ganjen poslušno odšel, pre-
videl cerkovnika, ki se je v dveh dneh spre-
menil v člega starca in je proti jutru
zares mirno v Gospodu zaspal ...

VI. Otroci

Zima se je hudo vlekla in zdelo se je, da
je ne bo zlepa konec. Do božiča je Holoubek
še čas hitro potekel, vedno je kaj brskal,
z vnmogo je pisal, urejeval arhiv, vestno je
odgovarjal na dopise, posebno markovske-
mu gospodu župniku je napisal seženj dol-
go pismo, kako je z njegovo smrtjo prav-
zaprav bilo, da bi spravil v pravi tir vesti,
ki sta jih prinesla v Markovo grajski re-
vident in Marenka iz mlina. Uredil je vse
svoje časne reči pa tudi na dušo ni po-
zabil.

V žepu pri telovniku je nosil majhen,
kakor srebro svetel ključek, ki ga nikomur
ni zaupal in se nikdar ni ločil od nje-
ga. To je bil ključ od črne, kovinske rakve,
ki je ostala v Holoubkovi spalnici in pri
 kateri je vsak večer, preden je šel spat,
pokleknil. Najprej je odprl pokrov, ga pri-
vzdignil, včasih vrgel vanjo kakšen papir-
ček, plačan račun, sliko ali pismo, nato pa
je dolgo, dolgo klečal ob njej, pogreznjen
v tiho premišljevanje ali vročo molitev.
Barica je bratu večkrat očitala čudaštvo,

toda končno se je s tem sprijaznila in je
vsaka dan ob jutranjem pospravljanju ob-
risala prah ne samo po mizah, omari, kle-
čalniku, ampak tudi z rakve.

„Kaj da hoče imeti to vedno pred očmi,“
se je kregal zdravnik, ki je pogosto prihajal
v župnišče zdravit ohromelo nogo in roko,
pa niti on ni premaknil rakve. Ostala je na
mestu, kamor jo je Hanzek položil in kjer
je prej stal divan. Holoubkovo stanje pa se
kljub vsem zdravnikovim obljubam ni zboljšalo.
Nič ni pomagal električni stroj, ne masaža
ne telovadba, tako da je zdravnik sam priznal,
da je preostane samo še eno, poskusiti zdravljenje
z vodo, najbolje v kakih topličah pod strokovnim
vodstvom specialista živčnih bolezni. S tem
pa je treba počakati do pomladi, ko se začne
kopališka sezona.

Te pomladi se je tudi Holoubek veselil
in zato se mu je zdela zima brez konca.
Mučilo ga je, da ne more ven na polje,
na sprehod, kot je bil navajen, s svojo ohromelo
nogo se ni upal na zledenela tla, vesel je bil,
da je prišel ob palici v cerkev in šolo, in še
v tem ga je moral često novi mežnar — mladi
Jina — podpirati ali vsaj spremljati, da bi bil
za vsako priliko pri roki, kajti Holoubek se
ni mogel postaviti na noge brez tuje pomoči,
kadar je padel ...

Slabo je tudi spal, branje ga je utrujalo
in tako je našel raztresenje in pozabo edino
v svojih mislih in razglabljanjih. Govoril je
sam s seboj, s svojo dušo, z Bogom, z ljudmi,
često ne da bi vedel — in to glasno. Barica
ga je že nekajkrat slišala razlagati v sobi in
se vrnila od vrat z vzdihom:

O, BOZJE DETE V JASLIH, SVETO:
RANE NAM ZACELI, BOL UBLAZI
IN VIHARJEM TEMNIM VSEM UKAZI,
NAJ UTIHNJEJO NA NOVO LETO.

Srečno in blagoslovljeno novo leto želi
vsem znancem in prijateljem po širnem svetu

ANTON LAGOJA
Bridgeport 5, Conn (USA)

Mnogo blagoslova in sreče v novem letu
želi vsem svojim znancem na Koroškem in
po svetu

KAREL MAUSER
1403 E. 55 St.
Cleveland 3, Ohio, USA.

Zdravo in veselo novo leto ter no-
voletne pozdrave pošilja vsem prijateljem
in znancem, posebno pa svoji materi,
bratom in sestri v domovini ter gospodu
Alojziju Sedeju v Argentini, Šmid Franc iz
Slovenske Koroške.

Blagoslovljeno novo leto želi vsem
prijateljem in znancem, goriškim in
tržaškim bratom, šentlenartski pevci,
posebno pa organist, Uštinijev Lojzek.

Srečno in blagoslovljeno novo leto želi
vsem znancem in prijateljem

ROGAR VOLTE, Apače

IZ RIMA

Na Orientalnem zavodu (zavod za
vzhodno bogoslovje) je dne 20. dec. dokto-
riral salezijanec č. g. Stanko Kahne, doma v
Ljubljani. Za nalogo si je izbral zgodovino
o srbskem patriarhu Sergeju Crnojeviču in
o njegovem prizadevanju za neodvisnost
srbskega patriarhata v Peči (pod turško ob-
lastjo). — Naloga je bila ocenjena odlično.

Mladi doktor, kateremu prav iskreno čes-
titamo, odpotuje v kratkem na Portugalsko,
kjer bo deloval kot profesor na salezijanskem
bogoslovju.

VABILO

Farna mladina v Škocijanu ponovi na
praznik sv. Treh kraljev božično igro „Pe-
terčkove poslednje sanje“. Začetek prireditve,
ki bo v župnišču, je ob 1/23. uri popoldne.
— Pridite, ne bo Vam žal.

OBVESTILO — APACE

Katoliška farna mladina naše fare pri-
redi 6. januarja, na god sv. Treh kraljev
ob 2. popoldan, igro „Razvaline življenja“.
Med odmori bodo deklamacije, nastopijo
tudi tamburaši in naš moški pevski zbor. —
Prijatelji poštene zabave ste prisrčno vab-
ljeni! Igra bo, kakor vselej, dokler še ni-
mamo posebne dvorane, v župnišču.

neprestano hvalil Boga. Zdaj ne misli več
na učiteljevo Dragico, niti na njeno pesmi-
co „Imela sem golobčka,“ ne misli več na
Marko, ne na Grbe, ne na zelje, niti na
kune in ne na Katico, celo na dom ne,
vse to je splahnelo iz njegovega srca, tako
da je zdaj v njem čisto in jasno kakor v
kristalni čaši. Kaj tedaj Holoubek premiš-
lja? Po čem tako silno hrepeni, da se mu
oči topijo v solzah? ... Čuti, kako je po-
svetno prešlo, že je daleč za njim, in kako
se od tega vedno bolj oddaljuje, stopa na-
prej in hiti k edinemu veselemu cilju, ki
ga vedno bolj in bolj kliče in vabi — dviga
se proti zvezdam — v nebo. Končno nati-
homa zapre okno in šepetajoč: „Oko ni
videlo in uho ni slišalo,“ se nazadnje vle-
že, da malo zaspi ...

Tudi skrbi za gospodarstvo je popolno-
ma zanemaril, vse je prepustil Barici. Ko
je na Hanzekova vprašanja nekajkrat brez
zanimanja odgovoril: „Saj sam ne vem,
vprašaj spodaj v kuhinji, sestra ti pove,
kako in kaj,“ je Hanzek nehal gospoda
nadlegovati in se je posvetoval z gospodi-
njo, ki je šele sedaj smelo vzela vajeti v
roke in treba je priznati, da je dobro go-
spodarila in z boljšim uspehom kakor sam
Holoubek.

Praktični čut njenega nagona ji je nare-
koval, kaj je treba prodati, da bo imela
denar pri roki, kaj shraniti, da bo ostalo
pri hiši do nove letine, in kaj se lahko raz-
deli revežem in znancem, gostom in prija-
teljem. Neveliko gospodarstvo je igranje šlo
izpod rok in Hanzeku, služkinjam in de-
lavcem v župnišču je ugajalo, zato ker jim

(Nadaljevanje na 4. strani)

VELIKA GOLJUFIJA

Hitlerjev list „Kärntner Grenzruf“ je pisal 13. majnika 1939 (dal je navodilo za bližajoče se ljudsko štetje):

„Za vpoštevanje pri ljudskem štetju. Materinski jezik:

Materinski jezik je jezik, ki se ga posluhuje človek pri vsakdanjem občevarju. Navadno govori vsak človek samo en tak jezik. Ta se vpiše v oddelek 9. Na Koroškem pa se zgodi, da posamezne osebe uporabljajo dvoje občevarnih jezikov: nemško in slovensko. Ti vpišejo v oddelek 9: nemško in slovensko. — V gotovih krajih Koroške je v rabi dialekt (windisch), ki pa nikakor ni isto kakor slovenski jezik. Poleg tega obvladajo skoro vsi prebivalci tega ozemlja poleg omenjenega dialekt nemški jezik. Oni zapišejo v oddelek 9: „nemško“. — Če bi se pripetil redki slučaj, da bi kdo govoril samo omenjeni dialekt — mešanico (Mischmundart), potem naj vpiše v razpredelbo 9: „vindiš“.

Tako „Grenzruf“ l. 1939. Dal je torej tale navodila: „vindiš“ ni isto kakor „slovensko“. Kdor poleg „vindiš“ obvlada tudi nemščino, ta zapiše v oddelek 9: „nemško“. Po mnenju „Grenzrufa“ so med Slovenci na Koroškem samo redke izjeme, ki ne obvladajo nemščine. Samo v teh redkih slučajih se zapiše v rubriko 9 „vindiš“.

Navodila, ki so jih dobili števni komisariji pri ljudskem štetju l. 1951, so precej podobna navodilom Hitlerjevega „Grenzrufa“. Tudi zdaj so rekli: „vindiš“ ni isto kakor „slovenski“. Na desetisočje ljudi, ki govorijo oba jezika, so zapisali za Nemce. Kdor je rekel, da govori slovensko, so ga kratkoma zapisali za „vindiš“. Svoje postopanje so utemeljevali s tem, da je „slovenski“ samo pismeno slovensko. Števni komisariji so čisto samovoljno ne oziraje se na to, če je kdo rekel, da je njegov občevarni jezik slovenski, zapisali „vindiš“. Če je kdo hotel, da so napisali „slovenski“, se je moral skoro naravnost tepsti s števni komisariji! Znani so nam taki slučaji!

Sedaj pa nekaj pripomb k razlikovanju: „vindiš“ — „slovenski“.

Koroški Slovenci v svojih narečjih ne poznajo besede „vindiš“. Pravijo, da govorijo „sovej“, „svavėj“, nikdar ne pravijo, da govorijo „vindiš“. Beseda „vindiš“ je nemška in s to besedo so Nemci označevali vse Slovence (primerjaj: Windische Mark na Kranjskem, Windisch-Graz in Windisch-Feistritz na Štajerskem, Windisch-Matrei na Tirolskem, Windisch-Garsten na Zg. Avstrijskem).

Čisto bedasto je trditi, da koroška slovenska narečja niso slovenska! Z isto logiko bi morali trditi, da n. pr. lofentolarsko (Lavant-Tal je Labudska dolina) narečje ni nemško! Ali da druga nemška narečja, ki jih je na stotine, niso nemška! In z isto logiko bi pri ljudskem štetju vsakega Nemca,

ki ne govori pismene nemščine, mogli označiti, da ne govori nemško!

Čisto samovoljno je in čisto tendenciozno, če Nemci kor. slov. narečje označujejo z „vindiš“ v nasprotju z drugimi slov. narečji in v nasprotju s pismeno slovensščino. Oni imajo pri tem političen namen, koroške Slovence ločiti od drugih Slovencev, jih odtrgati od slov. narodnega telesa. To je čisto nemoralno, da, zločinsko početje!

Eno je gotovo: kor. slovenska narečja so lepa in so pristno slovenska. V kor. slovenskih narečjih je mnogo pristnih, starih slovenskih besed, ki so v ostalih slovenskih narečjih že izumrle.

Narečja imajo vsi jeziki. Kako različna so šele posamezna nemška narečja od pismene nemščine! Toda, kdaj je še komu prišlo na misel, da bi zaradi tega trdil, da to niso nemška narečja? In kako različna so posamezna nemška narečja med seboj! Tako, da se Nemci, ki govorijo različna nemška narečja, sploh ne razumejo med seboj.

Profesor dr. Ludvik Reinprecht, Nemec po rodu, ki je znal dobro slovensko in je poznal tudi hrvaščino, je trdil, da sta si slovensčina in hrvaščina bolj podobni med seboj nego so si podobna med seboj pozasemna nemška narečja.

Toda, kaj pa nemške besede v kor. slovenskih narečjih? — Nekaj nemških besed imajo vsa slov. narečja. Mar zato niso več slovenska? Koliko slovanskih besed imajo n. pr. Ogrji in Romuni! Neki poznavalec romunskega jezika je trdil, da ima romunski

SVETI TRIJE KRALJI

Ko so šli sv. Trije kralji iskat novorojenega kralja nebes in zemlje, so nagovarjali tudi svoje žene, da bi šle z njimi. Kraljice pa so se strašno raztogotile in rekle, da ne bodo nikoli pripoznale višjega kralja nad seboj. In tako so se šli sv. Trije kralji sami poklonit Kristusu.

Po njihovem odhodu so se kraljice posvetovale, kaj bi storile, da ne pridejo pod oblast novorojenega kralja nebes in zemlje. Uganile so tako, da se je treba zapisati hudiču in ga prositi za svet. Ta jim svetuje, da naj kralje, svoje može, zastupijo in naj same zavladajo mesto njih.

Sv. Trije kralji so se poklonili Kristusu in so se potem vrnili domov. Kraljice so jih prelepo pričakale in jim pripravile dobro kosilo, golobčice in grlice. Sv. Trije kralji se usedejo. Predno začno jesti, narede nad jedjo novo znamenje, znamenje sv. križa. Golobčici in grlice počrnijo, da so bili črni kakor oglje. Kraljice pa pobleddijo in se stresejo, ko vidijo, da jih je izdalo znamenje sv. križa. Pobegnile so zato na Klek k hudobnemu duhu. Sv. Trije kralji pa niso marali več za vlado in svet-

so se vselile v še nezametele gozdove, vrabci in sinice so se zatele v podstrešja skednjev in hlevov in niti vetrček se ni zbudil. V tej čisti, veličastni, kraljevski tišini je srebrni ščip priplul na obzorje, kakor hitro se je zmrčilo. Kakor pastir je počasi plaval preko temnomodrega neba in zlate zvezde — njegove pokorne ovčve so mu sledile.

„Le posedite malo,“ je rekel Holoubek ljubeznivo v kuhinji po večerji, ki so jo v župnišču že ob petih končavali, „jaz pa moram pred polnočnico malo zadremati,“ in je šepal gor v svojo sobo. To je rekel samo za izgovor, da bi se smel dvigniti in oditi v samoto, po kateri je hrepenel. Roj najslajših spominov mu je obletaval glavo, ko je s svečo v rokah stopal po stopnicah više in više. Vse mu je priplavalo pred oči, zgodnja otroška leta, dom, brat in sestra, očka in mamica, vse se mu je vselilo v srce, on pa je vse nosil s seboj kot zaklad. Svečo je ugasnil, se zgrudil pod tem sladkim bremenom v naslanjač in sklenil roke. Bleda mesečina je skrivnostno in mrzlo lila k njemu skozi dvojne okna, v katerih so se razločno začrtala samo krila okenskih okvirov, vsa ostala oprava pa se je zgubila v motnem polmraku. „Vstani, prijatelj naš, vstani,“ so se mu od povsod smehljale oči zvezd, tako da se je moral vseliti s stolom k oknu. Treščice ležijo pred njim, kakor na dlani. Niti pes ne bevske, niti miš se ne gane.

„Sveta noč,“ šepeta Holoubek in s široko odprtimi očmi kar požira to sliko miru in tišine. Kakor čisto srebro se blešči in lesketa sneg po strehah, iz globokih senc

jezik eno tretjino slovanskih besed! Mar zato ni več romunski?

Splošno kor. slovenska narečja nimajo več nemških besed nego kranjska in štajerska. Deloma celo manj. Seveda v zadnjih desetletjih pod vplivom nemške šole in javnega življenja privzemajo Slovenci na Koroškem zmeraj več nemških besed, a to še ni noben dokaz, da koroška slovenska narečja niso pristno slovenska. To je samo dokaz, da jim v šoli niso dali priložnosti, da bi se naučili pismene slovensščine. Da, v zadnjih desetletjih jim v mnogih šolah sploh niso dali priložnosti, da bi se naučili slovensko brati! In ali je čudno, če ne poznajo mnogo pismenih slovenskih besed? Kako naj jih poznajo, če jih šola ni naučila! Kriva je šola, ne oni sami!

Reči moramo torej, da je velika goljufija in laž, če zdaj trdijo, da koroška slovenska narečja niso slovenska. In velika goljufija je, če koroškim Slovincem to skušajo takole dokazati: Ti te in te pismene slovenske besede ne poznaš. Če bi bil ti Slovenec, bi jo vendar moral poznati! Torej nisi Slovenec, marveč „vindišar“!

Ali mar Nemci, predno začnejo v šolo hoditi, poznajo že vse pismene nemške besede? Gotovo ne. In če bi se jih ne naučili v šoli in v knjigi, bi jih ne poznali. — Naš slovenski človek na Koroškem pa ni imel priložnosti, da bi se naučil pismene slovensščine v šoli. Ali je potem čudno, če mu je mnogo pismenih slovenskih besed neznanih? Saj drugače biti ne more!

Laž in goljufija je torej trditve, da koroška slovenska narečja niso slovenska, marveč nekaj drugega, bistveno različnega, — „vindiš“!

no oblast ter bogastvo, ampak so se oblekli po meniško in šli oznanjvat sveto vero, vsak svoji deželi: eden tam, kjer sonce vzhaja, drugi tam, kjer sonce zahaja, tretji pa tam, kjer sonce opoldne stoji. Bog jih je sprejel za prve svetnike v nebesih, njihove napuhnjene žene pa je sprejel hudobni duh za prve svoje pomočnice in za prve copernice na zemlji. Janez Trdina

Bandrovka

Le pridi, pridi ljuba bi'va smrt,
žj'h m'ne rj'vni Mojč'ki,
pa v'z'mi s svj'ta še pred v'j'nahtmi,
da k'ne bo trebi bondrati.

Pa lj'ts še n'či prišva bj'va smrt,
zdaj puntlc s'm puvezova,
da bom h ta nov'mu pavru suž't šva —
sa bom pa kej navoduva.

Naj svj'tu štj'm sa m'ne štk gudi,
da m'ram zmirim bondrati
za ma nikj'r ta pravga domu ni —
o — bo pa kej tam v večnosti...

Milka Hartman

Naše dekile

Ko v prejšnjih časih bandrale
so naše pridne dekile,
tarnale so, jokale se,
otožno „z Bogom“ rekle.

Tako so težko šle od nas,
da smrt so si želele;
peljale skrinjo skozi vas
in žalostinke pele.

A danes, naše Mojce, o
kako so te vesele
če drugam bandrat morejo —
po zraku bi letele!

O dekile, dekile naše vse,
bodite pavru zveste!
Kakršne ste, pa bodete
še ženinom — neveste.

Milka Hartman

Daleč, kje ...

Ledeno nem je gozd, tišina tudi v logu ...
Snežinke sever smelo razprši,
glej, zapuščeno gnezdece tam visi v glogu,
katero veter je iztrgal iz naročja vej ...
Kje pičke ste, ki tu ste se rodile
in prve speve z mamico poskusile? ...

O, daleč, kje ... v tujini ... ste! ...
A kdo od vas za svoje gnezdece še ve?
Oh vi! življenje naše
je isto, kakor vaše! ...
Usoda ... kakor veter ... nas vse razprši,
spomin na zibelko na trnju obvisi,
a videti je nič več ni ...
Oh, daleč, kje ste vi?
In daleč tudi mi
od tam, kjer prve pesnice
so pele naše mamice! — — —

Polanšek.

Hrepenenje

Nema noč na hribu sniva,
zvon jutranji jo zbudi,
luna v čaru se umiva,
ki v daljavi zažari! ...

Oh, preljubo mi zvonjenje,
ti naznanjaš — ko še spim —
da se vzbuja spet življenje,
po katerem hrepenim! ...

Pred teboj se tema skriva
in beži pred bleskom dneva —
in na hribu že počiva
novi ... dan kot srečna deva!

Polanšek.

Barica ni utrgovala, ampak jim zboljšala, kjer je mogla, pri mizi in južini na polju. „V župnišču se marsikdo dobro naje, pa nam niti mrvice ne pomore, zakaj pa se ne bi imeli dobro tisti, ki se zanj trudijo,“ je govorila in bila naklonjena delavcem, njih otrokom, da celo njihovi drobnici, kozam in kuncem.

„Le vzemite si detelje — kje boste sicer zdaj kaj dobili za kožo,“ je naročala, ko so zvečer pozimi odhajali mlatiči, ali pa spomladi in poleti kosci in žanjci. Ljudje so spoznali njeno dobro srce in zato bi v ogenj šli zanjo in ne bi pustili, da bi jo kdo z besedo žalil.

Tako je imel treščiki župnik globok duševni mir, mogel je svoje misli zbrati, se poljubno predati svojemu razmišljanju, „dvigati se v nebeško višino in tišino,“ in se veseliti v neskaljeni sreči kakor otrok ...

Holoubka so se vsakoletni božični prazniki nežno dotaknili, toda doslej ga še nobenkrat niso tako ganili kakor letošnji. Srebrni ščip je svetil kakor veliko, čisto ribje oko, cele tri dni in noči je trajno padal alabastrski pršič, neusmiljeno je prekril vse umazane kaluže, smrdljiva gnojšča, razvožena pota in blatne steze, zapredel je gole kronce dreves, nabral se je na okrajkih oken in pročeljih streh, padal je in padal, dokler se ni oblačno nebo na sveti večer razjasnilo, nastopil je mraz in vsa pokrajina se je spremenila v čarobno pravljico. Tudi sonce se je proti večeru blaženo nasmejal na zasnežena polja, travnike, vrtove, na zamrzlo reko, samotno postajo in počivajočo cukrarno; črne vrane in kavke

žarijo zastrta okna na kmečkih in bajtarskih kočah.

„Da, prav gotovo je bila taka noč, ko se je rodil Kristus Bog,“ razmišlja duhovnik in gleda Betlehem, Marijo Devico, Jožefa, pastirje, ovce in osla. Čudno, vse to se mu pred očmi takoj sprevrže v papirnate slike, nerodno izrezane iz lesa, pisano barvane podobe. Celó angel ima papirnato „glorio“ v rokah. Holoubek vidi sebe, kako kleči doma ali v cerkvi pred jaslicami in čuje svoj glas, kako poje z drugimi: „Božji nam je rojen sin, radujmo se!“ Dela si jaslice. Doma zbira deščice, iz gozda prinese košar zelenega mahu, zdaj naleplja in izrezava slike, prižiga svečke in si tiho prepeva: „Iz prečiste deve, rodbine kraljeve, radujmo se!“ ne da bi se zavedal, in vsi pojejo, oče, mamica, brat, sestra, učiteljica Dragica, markovski gospod župnik, Katica, Čuk, vsi njegovi znanci, le treščiki otroci ne pojejo, ampak poslušajo in zaverovano gledajo na jaslice.

„Kaj vi nimate doma jaslic?“ jih vpraša Holoubek.

„Nimamo,“ mu odgovorijo pojoče v zboru, „niti v cerkvi jih nimamo, mi okrasimo samo dreveček.“

„Ubogi otroci,“ jih pomiluje Holoubek, toda zdajci se je v zvoniku razmajal veliki zvon, udaril je s svojim kovinskim srcem ob svoj mogočni plašč in Holoubek se je pri oknu zbudil iz svojih sanj.

„Da ne boš zaspal,“ trka Barica s členkom krepko po vratih, „že prvič vabi k polnočnici.“

„Saj ne spim,“ se je oglasil župnik sko-

raj jezno.

„Torej je dobro,“ se smeje za vrati Barica in se tiho kakor miš, v toplih copatah vrača v kuhinjo. „Brat je spal, kakor bi ga ubil, trikrat sem morala trkati in še zvon mi je moral priti na pomoč, da se je zbudil,“ je veselo in nežno pripovedovala v kuhinji Hanzeku in služkinji.

Holoubek je drsal v cerkev, ki je bila nabitó polna. Po starodavni navadi je najprej odmolil jutranjice in zapel „Božji nam je rojen sin“ in, komaj je končal stavek, je začutil globoko v srcu gorko veselje, kakor da ga je sonce poljubilo, lica so mu zažarela, v žilah mu je kri radostno zašumela, oči so mu gorele kot biseri, do umel je globoko skrivnost teh besedi kot duhovnik in človek. V trenutku se mu je v glavi posvetil pomen tega svetovnega zgodovinskega dogodka, ki ga tako preprosto, tako čudovito pripoveduje prva kitica naše stare božične pesmi. Vsa cerkev grmi in odmeva, „Radujmo se, veselimo se,“ pojejo starci in starke in klopeh, otroci pri oltarju, moške na koru, dekleta v cerkveni ladji in fantje, ki se sramečljivo stiskajo pod korom in v veži. Celó orgle se zgubijo v valovju navdušenih ljudskih glasov, bučijo samo nizki pedali, da se cerkvena maje v svojih temeljih. Zdi se, da celo angelci, po oltarju in prižnici razvrščeni, mahajo z rokami in krili in da resni svetniki po stenah in stranskih oltarjih odpirajo usta in celo sama prvaka apostolov v glavnem oltarju, sv. Peter in Pavel, pojeta: „Radujmo se, veselimo se ...“

(Dalje prihodnjic)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob pol 9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob štirih popoldne.

VESELE-VAZE

Teško smo pričakovali volitev v kmečka zastopstva, ker smo se zavedali in smo občutili na lastni koži, kako nas gospodarsko zanemarjajo. Ko je bilo razglašeno, da dobijo kmetje za popravo in zidavo hlevov, za zboljšanje in preoranje nedonosnih travnikov, za nabavo novih štedilnikov, podpore po Marshallovm načrtu, so se v večjem številu takoj priglasili kmetje. Pričeli so takoj z delom, da ne zamudijo predpisanege roka.

Kolmanov hlev je bil že desetletja sem napol razvalina. Gospodar si je postavil lep nov hlev, da ga je pohvalil pri pregledu strokovnjak okrajne kmetijske zbornice. Najel je posojilo v dobrolski hranilnici in njegova sinova, pridna gozdna delavca, sta dala ves trdo zasluženi denar za hlev očetu na razpolago v upanju in prepričanju, da jima bo oče lahko vrnil, ko prejme podporo.

Tudi Tratnikov hlev je bil že leta sem pravo strašilo, živina in ljudje v nevarnosti, da se hlev sam zruši. In postavili so nov hlev, zanašajoč se na obljubljeni podporo.

Vazar na Vazah se je vrgel na prasičje-rejo. Napravil je zaradi zvišanja števila prašičev iz starih desk zasilni hlevček v sadovnjaku. Ker je bilo delo pri tolikšnem številu prašičev v starem hlevu preveč zamudno in otežkočeno, se je gospodar priglasil za podporo in zidal poseben svinjski hlev s kuhinjo, kletjo in visečim odvozom gnoja.

Ko obljubljene podpore ni bilo od nikoder, se Vazar napoti na Kmetijsko zbornico v Celovec, kjer se neki inženir izgovarja, da ni denarja. Amerikanci so baje denar sicer obljubili in rekli, naj kmetje zidajo, sedaj pa ne dajo denarja.

Ko ga vpraša, koliko je dobil lesni industrialec Leigeb za svinjake, mu odgovori: „Der hat verzichtet“.

Sedaj pred volitvami smo vendar čitali v časopisih, da so dali temu bogatašu 80.000 šilingov, s katero podporo bi bilo že veliko kmetom pomagano.

Urank na Veselah je preoral popolnoma nedonosen pašnik. Ko ni bilo od nikoder obljubljene podpore, se je zglasil pri inž. Fausterju v Velikovicu, ki se začudi, da bi še ne dobil podpore, ko je že zdavnaj odposlal akt v Celovec. Izkazalo se je vendar, da je prošnja obležala v predalih v Velikovicu.

Podporo je vendar dobil OeVP-jevski zaputnik, ki se je šele naknadno letos lotil zidanja in notranje poprave novih svinjakov, ko je rok za prijavo že zdavnaj potekel. Oni, ki so pravočasno prosili in niso dobili obljubljene podpore, mu jo privoščijo, ne morejo vendar razumeti, kako je mogoče, da jo je dobil ravno oni, ki je zamudil rok.

Nekdo se je že zdavnaj izrazil, da Kolman in Vazar ne bosta dobila podpore, češ ker sta Slovenca.

Dobro se zavedamo krivic, ki se nam godijo na gospodarskem polju, ko daje kmetijska zbornica tudi denar naših davkov v nemške predele dežele, v naše pa samo nemški zemljiški gospodi in nekaj drobtin tistim, ki so ji po političnem naziranju všeč. Zato so se naši ljudje navdušeno vrgli v boj za „stara pravdo“, odpirali ljudem oči, da je samo Kmečka gospodarska zveza tista, ki bo branila njih pravice. In uspeh ni izostal. Cenimo, da so vasi župnije Sent Vid, Gluhi les, št. Primož, Naglče, Horce, Vesele, Spodnje Vinare, del bivše občine Rikarja vas 80-odstotno volile KGZ in pripomogle, da je dobila KGZ v škocijanski občini 130 glasov.

MOKRIJE

Tam v vigradi smo poročali o povečanju pokopališča v St. Danijelu ali o novem pokopališču v Mokrijah. Kakor slišimo je medtem škofijstvo naročilo župnijskim odborom, da zaprosi okrajno glavarstvo za dovoljenje novega pokopališča v Mokrijah. Upamo, da se bo večina odločila za ta predlog, ki najbolj odgovarja našim dušnopastirskim razmeram.

V prejšnjih časih je bilo pokopališče — podobno kakor krstni kamen — nekaka predprava župne cerkve. Le zaradi prevelike oddaljenosti je bilo v prav posebnih slučajih mogoče dobiti dovoljenje, da so tudi podružnične cerkve dobile lastno pokopališče. V današnjem času pa Cerkev

Pri nas na Koroškem

ne nasprotuje pokopališčem pri podružnicah, nasprotno, še topla priporoča in podpira taka prizadevanja. Danes torej ni več v prvi vrsti merodajno pravno stališče, temveč dušno-pastirski oziri. Zato želi Cerkev, da je pokopališče na vasi ali vsaj v bližini, da morejo dobiti verniki več milosti zase in za rajne, ko se morejo lažje z manjšo zamudo časa udeleževati sv. maš za rajne.

Podobno je večkrat dušni pastir poizkušal premostiti pravico župne cerkve k podružnični cerkvi bolj v središče župnije. Pri tem je bil večkrat pripravljen k osebnim in gmotnim žrtvam. Vendar so se farani za tako spremembo navadno zelo težko odločili. Danes pa skoraj povsod uvidevajo, kako prav bi napravili njih predniki, če bi se bili odločili za predloge svojih dušnih pastirjev. — Dal Bog, da bi bili naši Mokrijani v zadevi pokopališča častna izjema!

Radijski aparat si kupim samo pri
TRUPPE & ERMANN
BELJAK-VILLACH, Widmannngasse 20
Električni gramofoni v šatuljah in omaricah.
Velika izbira zvočnih plošč. Tudi na obroke.

ŠMARJETA V ROŽU

V zvezi z blagoslovitvijo naših novih zvonov prinašata dnevnik „Volkszeitung“ z dne 14. 12. 1951 in „Neue Zeit“ z dne 20. 12. 1951 poročili, v katerih zahtevajo upoštevanje dvojezičnosti našega ozemlja in hočejo, da bi naši duhovniki molčali k brezvernosti učiteljstva.

Dajemo v odgovor: Pisatelj članka v „Neue Zeit“ se sam priznava v „freiheitliche Lehrerschaft“, s tem torej k marksistično usmerjenemu učiteljstvu, kar nam katoličanom popolnoma zadostuje. To, kar so povedali mil. g. proš, drži. Trudili se bomo, da bodo naše otroke poučevali katoliški učitelji.

Z ozirom na zbirko za zvonove bi dodali, da smo morali premostiti marsikatero težkočo. Le z žrtvami naših „domačih“ dobrih gospodarjev ter pridnih in idealnih gospodinj ter njih otrok smo mogli doseči tako uspešno zbirko. Del nam znanih oseb iz dotičnega poročevalskega kroga pa ni hotel prevzeti niti botrstva pri naših novih zvonovih.

ELEKTRO-
dinami, motorji
TURBINE-
na visoki in nizki tlak
po izrednih cenah
Ogled skladišča možen vsak čas
Zahtevajte cenik pri
SIUTZ-U
CELOVEC — KLAGENFURT
nasproti Waisenhauskasernen

Vprašali bi zato tistih par privandraccev, kje je njih pripravljenost za ohranitev dvojezičnosti našega ozemlja. Prvič bi omenili ustanovitev „M. G. V. Schneerose“ z dne 11. 3. 1951 pod geslom: „Ein deutsches Lied sei stets geweiht, dir schönes Tal in Rosenkleid“ s slavnim odborom oseb, ki so nam še vedno v spominu iz bivšega 1000-letnega rajha. Pri proslavi dne 2. sept. 1951 ob ustanovitvi svojega zbora so razni dvojezični govorniki pokazali, kako strogo se držijo dvojezičnosti. In res v nadaljnjem delu proslave ni bilo slišati „dvojezično“ niti ene slovenske pesmi ali govornikove besede.

Ravno isti so zbirali za spomenik vojnim žrtvam, ljudje so prispevali z neznatnimi izjemami skoro vsi. Zavestno so pa na spomeniku izpustili vsako slovensko besedo in v marmor so vklesali dokaz svoje dvojezičnosti in svoje globoke vere: spomenik je brez križa. Izgleda kot bi bili naši fantje in možje Nemci in da so zato z navdušenjem krvaveli za velenemški hitlerizem. Ime fanta, ki se je umaknil hitlerjevemu vpklicu in je padel na domačih tleh, pa ni našlo prostora na tem spomeniku. Dne 30. septembra 1951 so pustili spomenik cerkveno blagosloviti. Niti slavnostni govornik niti zbor „Schneerose“ nista našla slovenske besede ali pesmi, samo naš domači dušni pastir so (od preje omenjenih nezaželjeno) molili in nagovorili nemško in slovensko. Cerkveni mešani pevski zbor pa je zapel

kljub prepovedi dve slovenski in to bolj primerni pesmi kot je bila ona „Das ist der Tag des Herrn“, ki jo je zapel zbor „Schneerose“. Po tako resnem spominu pa so napravili veselico s plesom pri pošti. Veselica je bila pod naslovom „Gebt uns unsere Verschleppten zurück“. Ugotoviti pa moramo, da iz naše fare nihče ni bil „verschleppt“ in sicer po zaslugi in po posredovanju naših dobrih slovenskih mož in fantov. S prodajanjem samo nemških spominskih trakov so hoteli gotovo spet pokazati svojo dvojezičnost.

Dne 21. okt. 1951 je omenjeni zbor „Schneerose“ pel v Abriah (Galicija) svoj nepolitični dvojezični „Abstimmungslieder- tafel“. Pa je zbor „pogorel“, ker je sam sebi pel.

Nadalje poudarjamo z ozirom na omenjeni poročili v „Volkszeitung“ in „Neue Zeit“, kjer se poročevalca spotikata na besedah mil. g. prošta, da je nam vsem pridiga ugajala. Trakove smo imeli slovensko-nemške, 4 dekleta so nemško deklamirala, na zvonovih pa so celo trojezični napis vlitli v bron.

Vprašamo nadalje ali vam je res naenkratkrat toliko za nemško božjo besedo? Kje ste bili takrat, ko je nasilje izpodrinilo vsako slovensko besedo iz naših cerkva? Zakaj niste prišli v poletju poslušat pridige, ki so jih imeli naš č. g. župnik na željo letoviščarjev? — Zato je po našem čisto prav, da se cerkvena oblast ne ozira na suhe veje sv. Cerkve, ki so ji bolj v nečast; take suhe veje se polomijo ob prvem viharju.

Kje je pri nas uradna dvojezičnost? Pošta, občina, orožništvo in ostali uradi imajo samo nemške napise, samo naša Hranilnica in posojilnica ima slovenski napis, kakor je tudi v združnem registru vpisana in se tudi v nemščini uradno tako naziva. Pa še to v svojem nestrpnem velenemškem šovinizmu težko prenašate. Kako se Slovencem odgovarja v naših uradih? Danes ne bomo naštevali, kako se nagovarja naša mladina v šoli, kaj se pripoveduje v nadaljevalni šoli našim dekletom; omenili bi le, da so nam nabili na naše hiše tablice in številk s strogo nemškimi napisi vasi. In zato smo morali plačati odškodnino po 18.— šil., pa to brez sklepa občinskega sveta.

Tako pri nas upošteva dvojezičnost in demokratično ustavo.

V opomin poročevalcema obeh časopisov in ostalim germanizatorjem pa povemo, da budno zasledujemo vaše nemoralno ponemčevalno delo pri naših dobrih, poštenih in pridnih domačinih. Saj hočete s sladkorčki kupovati njih duhovne in telesne moči in jih izrabiti v svoje zlobne name-ne. Podvzeli pa bomo vse potrebno, pa naj vam bo to všeč ali ne, da ohranimo naš rod domač, pošten v medsebojni ljubezni ter v zvestobi do Boga in naroda.

ST. ILJ — KLOPCE

Zopet so zapeli naši zvonovi, prvič na električni pogon. Zapeli so žalno pesem, ko smo spremljali dne 22. decembra na zadnji (Nadaljevanje na 7. strani)

Vse poljedelske stroje

kosilnice	m line
mlatilnice	za moko in zdrob
čistilnice za žito	grablje za
slamorenice	konjsko vprego
sadne stiskalnice	izruvače
dizel motorje	za krompir
kakor tudi:	nojnične črpalke
mlečne centrifuge	električne plotove
stroje za	za pašnike
surovo maslo	električne motorje
	i. t. d.

šivalne stroje nove in rabljene
rabljene že od S. 750.— naprej
Bencinske motorje rabljene (generalno reparirane)

nudi najugodnejše:

MAX TRAUN

Pliberk - Bleiburg, Kumeschg. 14

Glavno zastopstvo AGRIA-univerzalnih strojev, ki sejejo, okopavajo, gnojijo, osipajo, mlatijo, molžejo in prevažajo vse z istim strojem. — Zamenjam ali vzamem v račun tudi rabljene benzin- in dizel-motorje.

Popravek

Vsled telefoničnega naročila inserata za tvrdke RUTAR je nastala napaka, katera napravi vtis, kot da bi se dobilo v trgovini France Rutar samo elektro-material. Enako bi moralo biti spodaj natisnjeno „Zgornje Libuče“ in ne Spodnje. Da popravimo to napako, prosimo, da izrežejo vsi lastniki našega koledarja iz tega lista pravilno besedilo ter to prilepijo na dotično mesto na koledarju.

RUTAR trgovina in gostilna
Zitara vas, tel. 14

FRANCE RUTAR trgovina za elektrotehniko, kolesa, železnino, orodje, štedilnike, peči, sadje, šipe, barve, papir, šolske in pisarniške potrebščine.

Dobrla vas, tel. 20.

ANTON RUTAR trgovina
St. Vid v Podjuni, tel. 1

ANGELA RUTAR trgovina
Zgornje Libuče p. Pliberk

Listnica uredništva

V četrto leto stopamo s svojim listom. Ob listanju v zadnjem letniku smemo ugotoviti, da se je tekom leta število sotrudnikov znatno pomnožilo, tako tu doma, kakor tudi v tujini. Krajevni dopisniki se pridno in zanesljivo javljajo. Vsem tem sotrudnikom gre ob koncu leta prirsčna zahvala za sodelovanje in tudi zahvala za materialne stroške, katere jim je to sodelovanje nalagalo. Z zahvalo pa združujemo prošnjo, da bi nam ostali zvesti tudi zanjeprej. Naj tudi nje, kakor vse delavce v centrali, navdaja misel, da s svojim sotrudništvom omogočijo list, ki se v celoti vzdržuje iz prispevkov naročnikov in inseratov.

Dobili smo tudi letos od številnih strani v deželi in iz inozemstva priznanja za list; vsa priznanja so zelo laskava. Predvsem nam bralci štejejo v dobro, da kljub težavnim in nepreglednim časom nismo prinesli načelnega članka, ki bi čez pol leta ali čez leto dni ne bil več aktualen ali bi morali pisati nasprotno. Kjer pa se je pojavila upravičena kritika, tam smo se in se bomo potrudili, da popravimo, kar je bilo nepopolnega.

Stroji in orodje — elektromotorji — hišni vodovodi — dizelmotorji — gentilniki po originalnih cenah dobite pri

Hubert Hofer

Celovec — Klagenfurt
Getreidegasse 7/8

Seve gre tudi našim inserentom zahvala, da so nam ostali zvesti in da so spoznali pravo vrednost oglašanja v našem listu, tako je bilo nam in njim pomagano. Slavnostne številke „Našega tednika“ so najboljši izraz tesnega sodelovanja med listom in gospodarskimi krogi. Dvakrat smo bili letos v stanu, da izdamo list na 24 straneh in sicer ob priliki koroške razstave, v avgustu m. l. in pa za božič.

Romana „Golobček“ nismo mogli z minulim letnikom končati. Ko pa bo roman končan, imamo pripravljen že nov roman. Mladi slovenski pisatelj Karel Mauser, kategera naši bralci tako zelo „obrajajo“, da vedno zopet sprašujejo za njim, je napisal roman „Jamnik“. Njegova vsebina je vzeta iz domače zgodovine in bo že zato vsakega zanimala.

Vsi avstrijski listi so tekom minulega leta ponovno povišali naročnino. „Naš tednik“ je bil s 1. julijem prisiljen k istemu koraku. V jeseni pa smo se mogli zopetnemu povišanju izogniti, da tako omogočimo naročanje lista tudi najrevnejšim.

Ostala bo torej naročnina in sicer celoletno šilingov 36.— ali mesečno tri šilinge. Posamezna številka stane 1 šiling.

Pač pa prosimo naše naročnike v inozemstvu, da razumejo naš položaj. Poštni stroški so se septembra m. l. tako povišali, da stane poštnina za eno samo številko lista en šiling in tako ne moremo več shajati s tremi USA dolarji letno, marveč smo po razmerah prisiljeni, da nam pošljejo naročniki iz inozemstva po 4 dolarje letno.

Domače naročnike pa prosimo, da upoštevajo pri vsem, da imajo list na osmih straneh mesečno za dva litra mleka ali za dvoje jajc. Vse one pa, ki morejo, prosimo, da se ob priliki plačevanja naročnine spomnijo tudi tiskovnega sklada. Ravno tiskovni sklad je tudi v minulem letu pomagal premostiti finančne težave.

Vsaka številka „Našega tednika“ stane s poštnino, telefonom, upravo in uredništvom nad 5000 šilingov. Vrsta drugih stroškov pri tem še ni všteta.

Naše malokmetijstvo

Ako gremo na Koroškem od severa proti jugu in ako pri tem proučujemo kmetijske razmere v posameznih delih dežele, bomo ugotovili:

1. Na severu Koroške prevladujejo velike kmetije; tudi še v srednjem delu nad narodnostno mejo. Čim bolj pa gremo proti jugu dežele, tem večje je število malih kmetij.

2. Dosedanje pospeševanje kmetijstva na Koroškem je označeno po tem, da so posvečale uradne ustanove skoraj vso skrb in tudi skoraj vsa gmotna sredstva za ohranitev, povzdigo in izboljšanje velikih kmetij; uradno pospeševanje kmetijstva na Koroškem se je premalo brigalo za ohranitev in izboljšanje malih kmetij. Ker pa je večina malih kmetij v južnem delu dežele, so zapostavljanje teh kmetij najbolj občutili Slovenci.

Zato so tudi skoraj vse novejšje pridobitve kmetijstva šle nekako mimo naših malih kmetij, ki so ostale pri starem načinu gospodarstva. Zato pa je tudi gospodarski položaj teh kmetij danes izredno težaven in prva večja gospodarska kriza bi jih izredno hudo prizadela, če ne uničila. To vse pa je znak in dokaz, da se uradne kmetijske ustanove ne zavedajo ali vsaj premalo zavedajo velikega pomena teh malih kmetij, na katerih skoraj vsaki živijo družine, ki štejejo več delavnih moči, kakor pa jih morejo koristno zaposliti na lastni kmetiji.

Škode zaradi tega neupoštevanja nimajo samo prizadeti sami, ampak tudi splošnost. Večje kmetije so ravno iz teh malih kmetij dobivale najboljše delavce, pa tudi mestom, industriji, obrti in trgovini so ravno te male kmetije dajale vedno nov in svež vir žive delovne sile.

Kako shajajo male kmetije?

Slabšanje gospodarskega stanja malih kmetij traja že dalje časa, že več petletij, že nekaj desetletij. Z moderniziranjem in mehanizacijo velikih in večjih pa tudi srednjih kmetijskih gospodarstev je bila potreba zaposlitve stalnih in sezonskih delavcev vedno manjša. Zaradi vedno strožjih predpisov v obrti so izgubili mali kmetje marsikatero priliko postranskega zaslužka. Zaradi vedno večje motorizacije prevoza je marsikateri mali kmet izgubil možnost zaslужka z vožnjo lesa, gramozu itd.; reja delovne živine je postala zaradi tega negospodarska. Posledica vsega tega pa je, da so njive malih kmetij danes večkrat slabše obdelane, da so plitvo orane in navadno slabše gnojene, ker ni denarnih sredstev za ureditev gnojšč, gospodarstva z gnojem in za nakup umetnih gnojil.

Tudi pridelki, računano na en hektar njivske ali travniške površine, večkrat zastajajo na malih kmetijah za pridelki na srednjih in večjih kmetijah. Saj slabše očiščeno seme lastnega pridelka, pomanjkljivo razkuženo seme in opuščanje skoraj vsakega zatiranja vsakovrstnih škodljivcev pač ne more dati dobrih pridelkov.

Ker je živina večinoma tudi slabše krmiljena, ker male kmetije ne morejo kupovati dragocene plemenske živine, sami pa tudi ne morejo od malega števila živine vzrediti zares donosne živine, tudi mlečnost krav na malih kmetijah večinoma zastaja za ono na srednjih in večjih kmetijah.

Nujna posledica vsega naštetega pa je:

1. Nezadostni dohodki malih kmetij.
2. Vedno slabše gospodarske razmere malih kmetij.
3. Vedno večje pomanjkanje kmetijskih delavcev.
4. Kljub naraščanju števila zaposlenih v deželi pa narašča število brezposelnih, neizučeni pomožnih delavcev.

5. Naraščanje socialnega nasprotstva med večjimi in srednjimi kmeti na eni strani in malimi kmeti na drugi strani, med „bogati“ in podeželskim proletariatom, kar prehaja včasih že v sovraštvo.

Zaradi vsega naštetega bi mogel kdo priti s preprostim predlogom: „Ako niso male kmetije življenja zmogljive, naj propadejo“. Ta predlog pa je posledica popolnoma zmaterializiranega mišljenja in je gotovo nesocialen, krivičen, pa tudi škodljiv za splošnost. Zato pa mora tudi splošnost, to je skupnost, najti sredstva in načine, kako bi mogli male kmetije ohraniti in jih gospodarsko zboljšati.

Koliko je malih kmetij?

Težko je točno ugotoviti iz razpoložljivih podatkov, koliko je pri nas pravzaprav teh malih kmetij. Ako bi presojali samo po površini, bi zelo verjetno ne prišli do pravega rezultata. Saj se more na mali površini 2 do 5 ha v okolici mesta in pri intenzivnem vrtnarskem gospodarstvu še preživljati družina. Nasprotno pa večkrat kmetija z večjo površino, ki pa je v slabi legi in ki je oddaljena od mesta, večjega potrošnega središča in prometnih zvez, ne more več obstojati in ne more niti zaposliti niti preživljati svoje družine. Zato moramo tudi tako kmetijo šteti med malokmetijska gospodarstva.

Na Koroškem je skupno 34.129 kmetijskih gospodarstev s površino nad pol ha. Od tega je 7115 gospodarstev s površino od 0,5 do 2 ha, 6328 gospodarstev s površino od 2 do 5 ha, 11.347 gospodarstev s površino od 5 do 25 ha, 8150 gospodarstev s površino od 20 do 100 ha in 1189 gospodarstev s površino nad 100 ha.

Da imajo pri tem — to nepravilno in krivično ter gospodarsko neopravičljivo razmerje omenjamo le mimogrede — da imajo torej od skupne površine 903.064 ha male kmetije le izredno malo površine, gotovo ni znak zdravih razmer. Malih kmetij, ki imajo površino od pol do 5 ha, je na Koroškem od celotnega števila kmetij, ki jih je 34.129, kar 13.443, torej 39,2 odstotkov. In teh 39,2 odst. kmetij, moremo reči teh 39,2 odst. kmečkega prebivalstva, ima samo 28.855 ha, to je samo 3,2 odst. vse površine.

To nam pravi, da živi na teh malih kmetijah tako veliko število prebivalstva, da bi se morali nujno v povečani meri brigati za obstoj in izboljšanje življenjskega stanja tega prebivalstva.

Statistični podatki o gospodarstvu na naših kmetijah nam povedo, da redijo mala kmečka gospodarstva na enem hektaru obdelovalne zemlje še enkrat toliko goveje živine, trikrat toliko svinj in do šestkrat toliko perutnine kakor pa velika kmečka gospodarstva. — To se pravi, da se mala kmečka gospodarstva pečajo predvsem z živinorejo, ki zahteva mnogo več skrbnosti, ki pa zaposluje tudi večje število družinskih članov in kjer ni potrebno toliko strojev kakor pa pri samem poljedelstvu.

Pomoč malim kmetijam

Te statistične številke nam že same povedo, v čem potrebujejo male kmetije predvsem podpore. Ne bo potrebno gospodarstva malih kmetij popolnoma preusmeriti, ampak izpopolniti in izboljšati. Tako bi našla mala kmečka gospodarstva boljše zaposlitev svojih družin, pa tudi večje in stalne dohodke v raznih zelo intenzivnih

Elektrifikacija - pogoj gospod. napredka

Vsako leto ob zimskem času začnemo govoriti o pomanjkanju električnega toka, ko nam odredbe predpisujejo, koliko toka smemo porabiti. Ako nas te zadenejo neprijetno, navadno krivimo za to elektrarne. Vendar pa morejo biti vzroki pomanjkanju toka tudi druge.

Seveda drži, da je pogoj zadostne preskrbe s tokom zadostna proizvodnja toka. V resnici pa s proizvodnjo samo še ni rešeno vprašanje preskrbe s tokom. Proizvedeni tok morajo daljnovodi prenesti iz elektrarn v krajevna omrežja, pa vse do posameznih potrošnikov. Iz tega vidimo, da je preskrba s tokom v veliki meri odvisna ne samo od tega, koliko toka elektrarne proizvajajo, ampak tudi od tega, koliko tega toka morejo daljnovodi prenašati. Zato more pomanjkanju toka biti večkrat vzrok tudi pomanjkanje daljnovodov.

DOSEDANJE DELO:

V letih med obema svetovnjima vojnima je takratna koroška elektricitetna družba (KAWAG) pričela z gradbo 20.000 voltnega daljnovoda. To omrežje visoke napetosti je nato med drugo svetovno vojno razširila „KELAG“ še na nekatera nadaljna območja. Ta daljnovod povezuje danes večje število manjših in srednjih koroških elektrarn, ki se tako medsebojno podpirajo in pomagajo. Ker pa je zmogljivost vseh teh elektrarn za potrebe vedno večjega števila potrošnikov premala, dobiva to omrežje še dodatno velike množine toka iz avstrijskega zveznega omrežja. Koroško omrežje pa vodi nato tako zbrani tok do posameznih potrošnikov (predvsem industrijska podjetja) in v središča glavnih potrošnih okolišev električnega toka.

panogah kmetijstva, kakor so na primer vrtnarstvo, sadjarstvo, nekatere skoraj vrtnarske njivske kulture in pa živinoreja. Predpogoj uspeha v teh panogah gospodarstva pa je dvoje:

1. Večja in boljša strokovna izobrazba in
2. skupno delo, to je združna povezanost malih kmečkih gospodarstev.

Seveda tudi še tako temeljito znanje in še tako dobro organizirano združništvo ne more in ne bo na enkrat odstranilo vseh težkoč pa tudi ne vseh slabih strani malokmetijstva. Saj je na primer večkrat skupna uporaba na pr. sejalnici ali kosilnici že zaradi tega težko možna, ker bi hoteli vsi ob istem času sejati in kositi.

Kljub temu pa je le mogoče skupno obdelovanje s strojem vsaj do neke mere. Tako bi bilo gotovo mogoče vse njiive malih kmetov vsako leto enkrat v jeseni globoko preorati s skupnim motornim plugom. Vsa ostala dela bi mogli opraviti nato kmetje sami z lahko vprego. Tako bi bile njive boljše obdelane in vendar ne bi bila zato potrebna konjska vprega. Ne bi bilo več potrebno rediti konj, namesto teh bi mogel kmet rediti vsaj eno kravo več. Posledica tega bi bila: boljši in večji pridelki ter večja količina mleka.

Razen tega bi bilo treba resno preiščljavati, katere vrste kulturnih rastlin bi bile posebno primerne za pridelovanje na malih kmetijah.

Končno pa bi bilo potrebno preskrbeti lastnikom malo-kmečkih gospodarstev večje možnosti postranskih zaslužkov. Ker lastno gospodarstvo ne nudi polne zaposlenosti ob vsakem času, tudi ne daje zadosti dohodkov vsem članom družine. Zato naj bi bila tem poverjena skrb za združne oziroma skupne kmetijske stroje, ki jih tudi ni treba oskrbovati celo leto. Nadaljno delno zaposlitev bi mogli najti člani malo-kmečkih družin v onih krajih, ki so bolj oddaljeni od prometnih zvez, v zbiralnicah mleka, v posnemalnicah in malih sirarnah, kjer je potrebna zaposlitev samo po nekaj ur na dan. Še nadalje bi mogli najti člani malo-kmečkih družin zaposlitev kot izvežbani oskrbovalci sadnega drevja, mogli bi prevzeti zatiranje raznih rastlinskih boleznih in škodljivcev.

Iz vsega opisovanja sledi, da je naloga, ki jo imajo kmetijska zbornica, deželna in zvezna vlada pri reševanju vprašanja ohranitve in utrditve naših malih kmetij težka in je tudi ni mogoče rešiti za vse kraje po enotnem pravilu. Saj so gospodarske razmere različne skoraj za vsako okoliš, za vsak kraj in mogoče tudi za vsako kmetijo. Zato je tudi za vsak kraj in še skoraj za vsako kmetijo treba najti posebno rešitev.

Toda pravilna rešitev malo-kmetijskega vprašanja je za naše razmere in za naše kraje izredno važna in nujna. Zato pa je tudi naloga vlade in kmetijske zbornice, da posvetita temu vprašanju več pozornosti kakor pa dosedaj.

Kratke zanimivosti

NOVA JUGOSLOVANSKA LADJA

V ladjedelnih „3. maj“ na Reki so zgradili in spustili v morje 4.200 tonsko ladjo „Avala“. To je največja ladja, ki so jo doslej zgradili in peta ladja za prekomorski promet, zgrajena po vojni v ladjedelnih na Reki. — Nova ladja je 117 m dolga in doseže hitrost 15,5 morskih milj na uro (1 morska milja je 1852 m). V istih ladjedelnih gradijo še dve ladji enakega tipa, gradnja nadaljnjih treh ladij pa je v načrtu.

ERP-POMOČ

Od začetka ERP-pomoči od 1. decembra lanskega leta je nakazalo 19 ameriških bank na račun te pomoči Avstriji vsoto 259.012.236 dolarjev. Vse države pa so prejele na račun ERP-pomoči vsoto 5 milijard in 400 tisoč dolarjev.

TURSKI PREMOK

Prvič v zgodovini se je zgodilo, da uporabljajo za kurjenje plavžov (visokih peči) v zapadni Evropi turški premog. Sama Francija je dobila pred kratkim 50.000 ton premoga iz Turčije in nadaljnje dobave so na poti. — S pomočjo ERP-kreditov so modernizirali in tako usposobili za večjo proizvodnjo turške premogovnike, od katerih največji je v Zonguldak-u.

ZAŠČITA TKANIN

Neka ameriška družba je izdelala novo kemično sredstvo, ki ščiti tkanine pred raznimi malimi organizmi, kot sta na primer rastlinska rja in snet ter tudi pred raznimi bakterijami. Novi izum bo zlasti važen pri izdelovanju zastorov, šotorov, nepremočljivih odej in drugih izdelkov, ki se uporabljajo na prostem. Nova kemikalija, ki je trenutno na razpolago samo še za poskuse, je svetlorumene barve, skoraj brez duha in prav nič ne draži človeškega telesa.

Nova prosojna plastična snov

Znanstveniki laboratorija ameriške komisije za atomsko energijo v Brookhavenu so ustvarili nov visokokakovosten plastičen material s tem, da so bombardirali določeno tekočino s „superžarki X“, ki so jih proizvedli z radioaktivnim kobaltom. Novi material je izredno podoben lucitu — ki je mogoče najbolj znana in uporabljena od sedanjih prosojnih umetnih smol, — ima pa še nadaljnje odlične lastnosti.

Lucit uporabljajo kot znano za izdelovanje prozornih letalskih oken. Druga zelo podobna snov je „plexiglas“ — ki jo tudi izdelujejo v Ameriki — ki jo uporabljajo v velikem obsegu v avtomobilski industriji, ker je nezdobljiva.

Brookhavenski laboratorij sicer ni objavil podrobnosti o načinu izdelovanja novega materiala, vendar se zdi, da bodo lahko novi material uporabljali na najrazličnejših področjih.

PROTI PORODNIM BOLEČINAM

„New York State Journal of Medicine“ poroča, da je med vsemi do sedaj odkritimi blažilnimi sredstvi proti bolečinam novo zdravilo, nisentilhidroklorat, najuspešnejše.

Dr. Harry Laforge, ki je napravil poskuse s tisoč ženami v starosti od 17 do 42 let, poroča, da je novo anestetično sredstvo „dokončno odstranilo bolečine in strah pred porodom“ in da je popolnoma neškodljivo tako za porodnico kot za novorojenčka. „Naš utis je bil tudi — nadaljuje dr. Laforge — da je nisentil skrajšal trajanje porodnih bolečin.“

Dr. Laforge pripominja, da povzroča zdravilo sicer pri porodnici zaspanost in mlahavost, da pa v splošnem ne vpliva na njeno bistrost duha. Porodnice večinoma lahko zaspijo, a se lahko zbudijo, ne tožijo pa o nikakih bolečinah. Nekatere se spominjajo samo na par minut bolečin tik pred porodom. Skupno z nisentilom uporabljajo isocin, drugo učinkovito anestetično sredstvo.

NAŠE TELO

Naše telo se pri delu najmanj utruji ob temperaturi med 20 in 21,7 stopinj Celzija.

NOVO ZDRAVILO PROTI DAVICI

V Angliji delajo zdravniške poizkuse z novim zdravilnim sredstvom proti davici. Zdravnik Charles James je dosegel preseñetljive uspehe pri zdravljenju otroške davice in ošpic z novim preparatom „Gamma Globulin“. O tem novem načinu zdravljenja govori omenjeni zdravnik James v razpravi, ki je izšla te dni.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani)

poti mnogo prezgodaj umrlega Petra Anderwald-a na farno pokopališče v St. Ilju. Pokojni je bil star šele 53 let in je podlegel zavrtni boleznii kljub vsej postrežbi in kljub večmesečnemu zdravljenju v bolnici.

Bil je mož, ki se je ravnal po Slomškove načelu: „Sv. vera mu je bila luč in materni jezik mu je bil ključ do življenjskega pojmovanja“. Tako veliko število pogrebcev, in to predvsem moških, le redkokrat vidi St. Ilj. — Ob odprtju grobu je pokojnika g. župnik stavil vsem moškim, zlasti gospodarjem in očetom za vzgled. Pokojnik si je postavil novo hišo, nov hlev, nov skedenj. Pri vsej pridnosti in delavnosti pa ni nikdar delal ob nedeljah. In ako ni bilo ob slabem vremenu v cerkev drugega, je bil prav gotovo Hvajnik. Poznan je bil daleč naokoli, saj so na pr. ob košnji hodili ljudje po vile in grablje k njemu od vseh strani. Pri svoji delavnosti in v svojih načelih je bil neomajen in bi mogel o njem reči s pesnikom: „Podrl se domu stember je krepak“.

Bil je v tem oziru tudi vzgled mnogim sošedom in ni nemala njegova zasluga, da klopcje dajo pri vsakih volitvah največ slovenskih glasov. Naj bi ostal ta duh na Hvajnikovem domu vedno, naj bi bil sošedom vzpodbuda, da bi se še vedno moglo reči: „Spomin njegov živi med nami, k delu nas budi in drami“. Ti, dragi Peter, počivaj mirno v domači zemlji, v gomili očetovi, mi pa ti bomo ohranili hvaležen spomin. Preostalih, ženi in trem hčerkam, naše iskreno sožalje!

MOHLIČE

V cvetu svoje mladosti, v 29. letu je umrla Kajžrova Micej v Podkrinju. Poročila se je k Pongracu v Gorici, katere-mu zapušta dva otročička.

Pogreba na kvatni ponedeljek se je udeležilo ljudi, kakor v Mohličah le malokdaj. Bila pa je pokojna tudi znana in priljubljena v vsej okolici. Sonce v fari so jo imenovali g. župnik v poslovitvenem nagovoru. Bila je prava hčerka vedno nasmejana Metnikarjeve Tončke. Blag ji spomin in večni mir, zaostalih naše prisrčno sožalje!

SELE

V decembru smo imeli v farnem domu dve zelo posrečeni verski prireditvi. Dne 8. decembra proslavo na čast Brezmadežni,

na Štefanovo pa slov. Božič v pesmi in prizorih.

Marijanska proslava nam je najprej predočila skrivnosti veselega rožnega venca, vse po besedilu evangelija, prvo, tretjo in peto skrivnost, pa tudi na odru z igro. Navrh sta stopila pred kapelico Matere božje fant in dekle v narodni noši, se ji posvetila in prosila, naj ju še naprej čuva v boju za čistost, vero in dom. Prosila sta zase in za vso mladino. Ljudsko petje je spremljalo in zaključilo Marijansko prireditev.

Božičevanje na Štefanovo je privabilo toliko ljudi, da je bila dvorana nabito polna in nikomur ni bilo žal, da je prišel gledat in poslušat. Celu godci v bližnji gostilni so morali utihniti, ker med predstavo ni bilo pesalcev. V začetku je zapel moški zbor tri lepe svetne pesmi, zatem cerkveni zbor nekaj božičnih. Sledila je nato igra Slovenski božič. Štirje božični prizori: Jožef in Marija iščeta prenočišča, Jožef in Marija prideta v hlevček, angel oznanja pastirjem Odršenikovo rojstvo, otroci in pastirji pred jaslami — je zbor pod vodstvom g. kaplana Ropasa povezal s petjem starih božičnih pesmi. Tudi na odru so igralci besedilo peli. Častiljivi Jožef s polnim mehkim tenorjem, ljubka Marija s čistim sopranom, nevljudni gostilničar in žena z basom, oziroma z altom, angel, pastirji ob ognju in potem pri jaslami, so nastopali tako dostojanstveno in naravno, tako pristno preprosto, da so betlehemske dogodki kar zaživeli pred nami. Občinstvo je pazljivo in mirno sledilo prizorom na odru in zborovemu petju. Otrokom in odraslim je ta božična pevna zgodba nudila mnogo bogatega duhovnega užitka. To je bila prva prireditev te vrste in je pokazala, kako naše ljudstvo ljubi petje, si želi zdrave duhovne hrane, pa tudi, koliko talentov je skritih v naši mladini.

Lepo božičnico so imeli na božični popoldan na Zg. Kotu pri Maleju. Tam so otroci deklamirali, peli in uprizorili dve igrici tako ljubko, da so številni gledalci bili polni hvale. Vse to je poštvovalno organizirala in vodila gospa Pepca Ogris, kateri se hvaležni Kočani zahvaljujejo.

KLANČE

V Klančah smo sedaj prav pridni. Električno smo dobili, ki nas je dosti stala. Glavno je, da jo imamo in vsak bo že nekako plačal. A poskrbeti moramo pa tudi za na-

šo cerkev. Zato bo treba spet denarja. V to svrhu je cerkveni odbor sklenil napraviti prireditev, katere dobiček bo šel za luč v cerkvi.

Na Štefanovo so se naši domači igralci postavili z lepo uspelo igro in tamburaši so nam zasvirali vsem v veselje. Kot so gospod župnik rekli v svojem govoru, da smo lahko veseli ob pravem času, na to ima človek pravico. In tako smo tudi na Štefanovo ta nasvet izpolnili in pri Rupicu ni manjkalo vesele družbe, posebno še, ko smo opazili, da imamo med seboj šentjanže, ki so se ob tej priliki pač morali skazati.

Cerkveni prispevki

„JAVEN POZIV“

Vse katoličane, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, pa ga za četrto četrtletje 1951 (zaključeno 1. decembra 1951) še niso plačali, pozivamo, da v opominjalnem roku treh tednov, ki se začne 1. januarja 1952, brez nadaljnega poziva plačajo svoj prispevek do 21. januarja 1952 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da pokažejo ob enem svoj davčni predpis ali mezni izkaz. — Cerkvni prispevek je po zakonu dolg, ki se mora plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Ako prispevek ni plačan, je dovoljena pravna pot. Organi, ki pobirajo cerkveni prispevek, uživajo pravno varstvo in imajo pravico, da zaračunajo pobiralno pristojbino 1 šilinga.

FINANČNA ZBORNICA KRŠKE ŠKOFIJE,
Celovec, Mariannengasse 2.

Finančna zbornica krške škofije vošči vsem katoličanom, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, veselo novo leto in obilo božjega blagoslova.

Dragi reševalci!

V današnji številki vam povemo le del lepih nagrad, katere smo posredovali pri tvrdkah, katerih naslove boste rešili v križanki.

1. Zaboj steklenic piva (24) — darilo pivovarne Schleppe.
2. Damsko spodnje krilo — darilo tvrdke Formanek — Beljak.
3. Torta — darilo slaščičarna Liebhart — Celovec, St.-Veiter-Strasse.
4. Steklenica likerja — darilo tvrdke Brunner — Celovec.

Hristos se rodio in srečno novo leto želi vsem pravoslavnim bratom

dr. Martin Sava Kattinig

branilec, pripuščen pri francoskih sodiščih v Avstriji in sodni prevajalec za vse slovanske jezike in za francoski, italijanski, španski, furlanski, nemški in angleški jezik
BREGENZ — Vorarlberg, Riedergasse 3.

Slovenski pravopis Prešernov album

Gotovo najlepše darilo ob vsaki priliki. Naročite takoj pri upravi „Našega tednika“.

Izšel je lep Stenski koledar „Našega tednika“; izvod po 1 šiling. Naročila naslovite na „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26.

Ostanki po vsaki ceni v trgovini Warmuth, Beljak-Villach, samo še do vključno 7. januarja 1952.

RUTAR trgovina in gostilna
Zitara vas, tel. 14

FRANCE RUTAR trgovina za elektrotehniko, kolesa, železnino, orodje, štedilnike, peči, sadje, šipe, barve, papir, šolske in pisarniške potrebščine.

Dobrla vas, tel. 20.

ANTON RUTAR trgovina
St. Vid v Podjunu, tel. 1

ANGELA RUTAR trgovina
Zgornje Libuče p. Pliberk

FRIEDRICH LUDWIGER pl. EICHELFS
Celovec, Ebentaler Strasse 36/I

Zastopstvo zvonov, vin (posebno mašnih) in zaloga paramentov
želi predvsem č. duhovščini srečno novo leto 1952.

5. Steklenica likerja — darilo tvrdke Brunner.
 6. Steklenica žganja — darilo tvrdke Brunner.
 7. Zavojček slaščic — darilo slaščičarne Liebhart.
 8. Steklenica vina — darilo tvrdke Brunner.
- Ostale nagrade boste izvedeli v prihodnji številki. Rešitve je treba poslati do 25. januarja 1952.

Metod Turnšek

Zakopan božič

(Poglavje iz novele Junaki „Mrzle vode“.)

(Nadaljevanje)

Vsi štirje so začeli telovaditi. Pripogibali so se naprej in nazaj, na levo in desno, počepali in se dvigali, vrteli roke. V bledikaste obraze se je spet vračala rdeča barva.

„No, zdaj pa zares pojdem,“ se je po desetminutni telovadbi prvi dvignil Foltej.

„Tudi meni je dovolj te vežbe. Saj nismo vojaki!“ Tudi Lipeju je presedlo to vežbanje.

„Vendar bunker še ne bomo zaprli! Mora se do dobra prezračiti!“ je odločil Peter.

Ko so se v prosti naravi osvežili ter stresli s smrek plazove snega, so se drug za drugim začeli pogrezati v svoj podzemeljski dom. Zadnji je ostal Hanzej. Ni se mu mudilo nazaj. Z odprtimi usti, z očmi in dušo je pil lepoto in dobroto božjega stvarstva. Ah, ko bi mogel biti ptič ali zajček, sploh katero koli živo bitje v svobodni narodi, le človek — suženj ne! Pa da je vsaj tukaj v gori, v domačem kraju pod svobodno zemljo! Koliko selskih in drugih slovenskih fantov ta sveti večer toži, se solzi po frontah, na Norveškem, v Rusiji! Koliko jih že krije trda, zmrla rušal! In vse to ima na duši Hitler, prekleti Hitler...

Globoko spodaj se je oglašil srdit pasji lajež. Hanzej je za hip onemel. Napeto je prisluhnil, če morda ne prihaja navzgor kakšna policijska ekspedicija...

„Ne, samo doli pri Kališniku, na mojem domu, je tak hrušč. Naj vrag vzame tistega hitlerjevca iz Kanalske doline in vso policijsko svojat s psi vred!“ je Hanzej siknil skozi zobe. Koliko truda je vložil, da je od Kališnika odkupil in prevzel dom in ga preuredil. Zdaj pa se v njem šopiri tujec. Ves njegov pridelek, živino in stroje ima pritepeni priseljenec, on pa se mora potikati po gozdu kot preganjana zver. Mogel bi imeti že ljubo ženo in otroke. Nocoj, na sveti večer bi mogel z družino kaditi in kropiti okrog doma in po shrambah, pa mu je vse prevrgel Hitler. Tisti njegovi oholi gestapovski petelini se sedaj repenčijo na njegovih domačiji in skrunijo dom... Skrtnil je z zobmi, še zakleti je hotel, pa se je nad Košto popeljala zvezda... Pogled se mu je ujel v ono stran, oči so objele zvezdnato nebo. Toliko drobnih nebeških lučic že miglja... Ah tako lepa noč! Hanzej bi stal in stal in strmел v zvezdnato svetovje... Čemu je prav ta zemeljski

planet tako preklet, poln krivic in gorja, vojska... Slednjič se je mladi Kališnikov gospodar le malce pomiril. Zamahnil je z roko in si dejal:

„Saj ne bo večno ta vojska... So bile in so minile, nebo in svet sta pa ostala!“ Obšlo ga je radostnejše razpoloženje. Ob nebesnih zvezdah se mu je sprožila celo melodija božične pesmi o božičnih zvezdicah. Takoj pojde nazaj v bunker in zapeli jo bodo...

Peter je Hanzeju, ko je bil že do pasu v bunkerju, naročil, naj se močno stegne na desno do bližnje smreke in jo krepko potrese, da bo s plazom skrbno zabrisal slehern sled za seboj. Na levo stran pa naj pazi, da ne bo podrl ali zasul votlega smrekovega parobka, ki jim služi za dimnik in ventilator. Hanzej je storil po naročilu. Pokrov je pravilno padel na svoje mesto in zaprl bunker. Vitka smrečica, ki je rasla sredi pokrova, se je samo malce stresla. Nikjer ni bilo niti najmanjše sledi, nobene gazi k bunkerju. Divja goščava vse okrog je bila nedotaknjena. Peter, poveljnik bunkerja, bi tudi za ves svet ne dovolil, da bi kdo eno samo vejico odlomil ali tam okrog kaj klestil.

„Fantje, zdaj pa bomo kakšno zapeli! Bolj privij leščerbo, Lipej!“ je ob vstopu v bunker silil Hanzej.

„Res, zapojmo!“ je pristal Peter. „Še svečki pri jaslami prižgi, Lipej!“ je naročal Peter.

V desnem kotu bunkerja, ki je bil le štiri metre dolg in tri širok in dobra dva metra visok in ob dveh straneh obdan z enonadstropnimi pogradi, udobnimi ležišči, so fantje pod sveto razpelo, narejeno v bunkerju, postavili in pritrdili jaslice. V dolgemu adventu so jih vsi štirje skrbno pripravljali. Peter je prevzel gradnjo hlevčka. Vse je izdelal, kar spada k hlevu. Nad njim je zgradil še koroški dom, takšen, po kakršnem je sam kopnel. Hanzej se je trudil z živinčeti, z osličkom in voličkom. Pri voličku je venomer mislil na svojega izgubljenega Prama. Srce mu ni dalo miru, dokler se ni upodobil še svojega iskrega konja Hidrana, ah, Hidrana, s katerim se sedaj vozari pritepeni Kanalčan. Foltej in Lipej sta ob betlehemske stajici pritrdila trop ovac. O da, bi jih kdaj še pasla! Malo poprej so jih pritrdili gor v kot.

Lipej je skočil s pograda, privil luč in prižgal še svečki pri jaslami. Hlevček se je osvetlil, sv. Družina, ki ji je Peter posvetil največ ljubezni, je bila izredno ljubka. Sv. Jožef je bil podoben Lužnikovemu očetu, Marija pa najmlajši sestri Lužnikovih bratov. Dete v jaslami je dvigalo glavico, kot da je polno skrbi za svoje najdražje.

Fantje-skrivači so zrli v svoje delo, zaživeli so se v bet-

lehensko skrivnost. Z ganotjem so doživeli, morda prvič v življenju, trpko dejstvo, da je Bog Sin, z Očetom in Svetim Duhom sostvarnik vesoljstva, bil rojen v bedi, med golimi stenami, tujec na zemlji, ki je njegova... Njihova usoda, skrivanje v temačnem podzemlju, se jim je ta trenutek zazdelo lažje, znosnejše...

„Tudi kropiti in kaditi bi morali nocoj po svojem domu!“ se je spomnil Peter.

„In poprtnike bi morali naložiti na mizo in pod njo vse hišno in gospodinjsko orodje!“ je dostavil Hanzej.

„Hm, poprtnike.“ Še Bog, da smo danes namesto treh spekli enegal Upam, da se je s hruševimi krlji le obnesel!“ je pomodroval Foltej, ki je bil prevzel krušno peko.

„Pa daj, odreži krajček, da bomo videli, kakšen jel! Tudi k jaslami ga priložimo za božji žegen!“ je naročil Peter.

Ko je Foltej prerezal hleb, je prijetno zadišalo po sveži peki. Š pobožnostjo je položil košček k sv. Družini. Hanzej je dejal:

„Daj, dobri Bog, da bi nam ta božji dar nikoli ne zmanjkall! Žebrajmo, fantje! Oče naš, kateri si v nebesih...“

Vsi so za Hanzejem molili zbrano in iz srca.

„Žebrajmo tudi za našega dragega očeta in ljubo mater, ki sta nam mladim rezala kruh! Pa še za naše ljube sestre! Oče naš...“

Molili so. Besede so drhtele, na oči so jim privrele solze... Očetovo in materino obličje, obrazi ljubih sestra so jim stopili pred trpko dušo.

„Še za vso slovensko domovino, za vse slovenske ljudi, kjer koli jih tare gorje! Oče naš...“

Polni ginjenja so fantje v duhu obiskali znanca, po frontah na Norveškem in v Rusiji, trpine po taboriščih in ječah, toliko izgnancev. Iz srca je vrela prošnja, naj bi se dobri nebeški Oče ozrl na vse rane krvavečega naroda...

„Veste kaj,“ je po molitvi povzel besedo Hanzej, „trdno verujem, da bo krivica nad našim narodom kaznovana... Ponižani bodo sovražniki našega naroda... Kot pastirjem na betlehemske poljanah bo tudi nam oznanjena velika radost... Tudi nam bodo svetile še srečne zvezdel Zapojmo, fantje, tisto o zvezdah!“

Začel je in vsi za njim so v pesem izlivali svojo dušo.

„Glej, zvezdice božje migljajo lepo...“

odprto široko je, sveto nebo...“

(Dalje prihodnjič)

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah in praznikih od 7.15 do 7.45, v torek in izmenoma vsak drugi četrtek in soboto tudi od 18.30—19.00 ure. — Poročila pri vsaki popoldanski oddaji.

6. januarja: Božične pesmi. — Verski govor.

7. januarja: Teden in mi. — Skladatelj Anton Lajovic.

8. januarja: Zdravnik. — Glasba.

Zvečer: Slovenska narodna pesem (II. del).

9. januarja: Kmečka gospodinja in gospodar.

10. januarja: Slike iz narave (za mladino).

Zvečer: Nagoni (zvočna igra).

11. januarja: Komentarji. — Zanimivosti.

12. januarja: Iz slov. literature (Ivan Tavčar).

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Oddaje vsak dan od 5. do 7., od 12. do 15.30 in od 18. do 24. ure, ob nedeljah od 6.30 do 24. ure. — Gospodinjski nasveti vsak torek in petek med glasbenim sporedom od 6.15 do 7. ure, ob torkih tudi ob 13.50. — Kmetijski nasveti ob nedeljah ob 16.50 — Kulturni pregled ob četrtkih ob 14.15 — Zanimivosti iz zdravstva in prirode ob sredah ob 19.40 in ob petkih ob 14.15 — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi ob petkih ob 18.00 — Vsak dan ob 22.30 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

4. jan. ob 13.00 Iz znanosti in tehnike

14.30 operetne melodije

18.00 umetne in narodne pesmi

20.15 obiščimo Belo Krajino

5. jan. ob 17.10 Igra Kmečki trio

18.30 hrvatska narodna glasba.

URADNE OBJAVE

Spremembe davčnega zakona.

Dne 17. decembra 1951 je sprejel državni zbor spremembe davčnega zakona, ki so v glavnem:

I.

Izračunavanje uslužbenega davka (Lohnsteuer) za izplačilne termine, ki nehalo po 31. dec. 1951.

Za te izplačilne termine bo izdana uradna preglednica po stanju z dnem 1. januarja 1952. Dokler te preglednice še ni, je davku podvrženi zaslužek zmanjšati za:

- dolžne zneske za zakonito socialno zavarovanje, najmanj pa za 65 šil. mesečno, 15 šil. tedensko, 2.50 šil. dnevno,
- dolžne zneske za zakonita javno-pravna zastopstva (doklade za delavsko zbornico, za pomočnike — zakon z dne 1. 3. 1950, BGBl. št. 87),
- prispevek za gradbo stanovanj v smislu tozadevnega zakona z dne 17. dec. 1951,
- morebitne zneske, ki so vpisani kot davka prosti na izkaznici za uslužbeni davek za leto 1952/53,
- prosti znesek za kmečke delavce, ki je (v šil.):

dnevno	tedensko	mesečno	letno
5.—	30.—	130.—	1.560.—
7.50	45.—	195.—	2.340.—

Dosedanega zneska (91 šil. mesečno, 21 šil. tedensko ali 3.50 šil. tedensko) ni več treba odtegovati), ker je že v novi razpredelnici vsebovan.

Stanovanjski prispevek v smislu z dne 21. 9. 1951 (30 šil. mesečno), prispevek za otroke in drugi davka prosti prejemki niso vsebovani v neobdavčljivem zaslužku in jih zato ni odtegniti od neobdavčljivega zaslužka.

II.

Prosti zneski pri dohodnini (uslužbeni davek).

- Prosti zneski za one, ki imajo uradne izkaze in za one, za katere velja zakon o preskrbi žrtev, so s 1. januarjem 1952 zvišani na (v šil.):
dnevno	tedensko	mesečno	letno
14.—	84.—	364.—	4.368.—
- Davčnim obveznikom, katerih stanovanje je zaplenila zasedbena oblast, bodo priznani pavšalni zneski, katerih višina se ravna po tem, ali je za zaplenitev priznana odškodnina in po tem, ali je bilo stanovanje opremljeno.
 - Dokazani izdatki iz let 1945 do 1951 za popravo škode po bombardiranju in druge vojne škode, kateri izdatki pa doslej še niso bili uveljavljeni, bodo v letu 1952 upoštevani pri odmeri dohodnine do največ 10.000 šil. Delojemalcem bodo ti prosti zneski vpisani v izkaznico o uslužbenem davku za leto 1952/53 in velja od 1. januarja 1953, ako so tozadevni predlogi pri pristojnem finančnem uradu najkasneje do 30. aprila 1952.

III.

Božični dodatki

Dodatki, ki jih dobijo delojemalci v času od 1. novembra do 15. januarja naslednjega leta poleg redne plače, ne podležejo dohodnini (uslužb. davku), ako ne presegajo skupno 700 šil.

IV.

Letna izravnavna za leto 1951

Letno izravnavno je mogoče priznati za koled. leto 1952 le na prošnjo in v slučaju, da je razlika med dejanskim uslužbenim davkom in med davkom, izračunanim na podlagi letne izravnavne, vsaj 5% rednega uslužbenega davka.

V.

Dodatki za nedeljsko, praznično in nočno delo. Ti dodatki so po novih predpisih dovoljeni le pri onih delojemalcih, katerih davku podvrženi prejemki za normalni delovni čas ne presegajo letnih 46.800 šil.

VI.

Ugodnosti za zdravnike in živinozdravnike. Ta ugodnost je razširjena tudi na nabavo jecp-avtomobilov.

VII.

Od 1. januarja 1952 ne velja več olajšava za delojemalce, ki so prekorajčili 60. leto starosti.

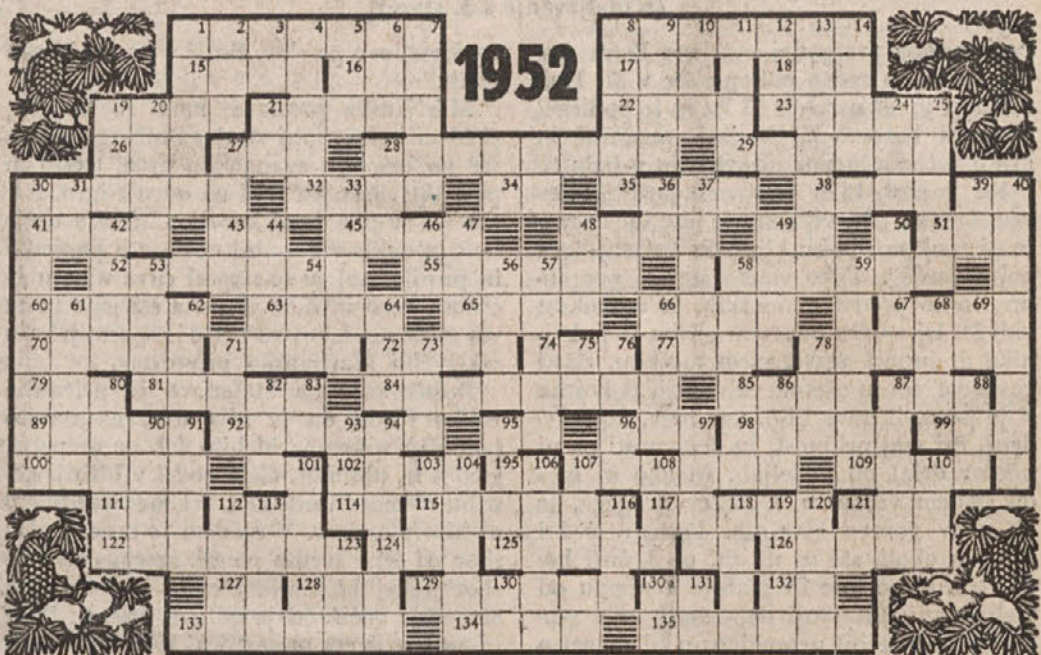
VIII.

Prometni davek

Člen X. novega davčnega zakona vsebuje predvsem določila o dopolnitvi in razširitvi oprostitve plačila prometnega davka in o zavarovanju plačila prometnega davka pri izvozu pol- in gotovih izdelkov.

Pri tem je važno zlasti določilo, da je oproščena

Novoletna nagradna križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1 in 8 naslov največje ljudske manufakturne trgovske hiše na Koroškem. Čitatelji jo bodo lahko uganili, ker je stalni gost v našem tedniku; 15 zdravilna rastlina; 16 „ljubim“ v latinščini; 17 žensko krstno ime; 18 veznik; 19 ne vidi; 21 „gospod“ v turškem jeziku; 22 nova rastlina žitarica; 23 juridična beseda, ki pomeni ne navzočnost neke osebe na gotovem kraju; 26 luknja v zemlji; 27 lep pogled; 28 trgovska hiša v Beljaku, ki je našim čitateljem znana po oglaših v našem listu in po svojih nizkih cenah; 29 srebro v nemščini; 30 nadvse solidna in cenjena trgovina s preprogami v Beljaku; 32 opaž, zidna prevleka; 34 kratica za „mlajši“; 35 zemeljsko bogastvo; 38 nordijsko žensko ime; 39 kratica za rimsko-katoliški; 41 rezultat; 43 igralna karta; 45 kratica za ruska podjetja v vzhodni Avstriji; 48 veznik; 49 veznik; 51 slaboumen; 52 trgovska hiša v Celovcu, poznana po svojih nizkih cenah in hitri postrežbi; 55 nadvse ugledna manufakturna trgovska hiša v centru Celovca, cenjena po svojih kvalitivnih izdelkih in bogati izbiri; 58 strast, nagnjenje; 60 del obraza; 63 angleški zunanji minister; 65 plačilni v kavarni; 66 veznik; 67 športna obleka; 70 mohamedanski ženski stan; 71 poljska mera; 72 telesne poškodbe; 74 rastlinska slaščica; 77 odvodnica; 78 lunina sprememba; 79 skrajšano moško ime; 81 nasajen človek; 84 najstarejša pivovarna na Koroškem, ki ima tudi v Podgori svojo podružnico. „Dobro jutro, dober dan... pivo vsaki dan“; 85 teža zaboja; 87 oblika vodne gladine 89 moderen aparat; 92 „naredi človeka“; 96 takoj; 98 svetopisemska oseba; 99 razdobje; 100 nemir, nerazpoloženje; 102 zlodej; 105 dva enaka soglasnika; 107 geslo, namen; 109 prižnica; 111 osebni zaimek; 112 osebni zaimek žen. spola; 114 dva enaka samoglasnika; 115 čitatelj; 117 čitatelj; 121 del naslova; 122 žensko ime; 124 nobeden ni izvzet; 125 peč, ognjišče; 126 kraj, znan po piramidah; 127 začetnici imena in priimka Josipa Stritarja; 128 prva ženska; 129 član evropske narodne skupnosti; 130a ploskovna mera; 132 konček koprnine; 133 trgovina perila v Beljaku, kjer tudi naši čitatelji radi dobro in poceni nakupujejo; 134 trgovina čevljev v Celovcu, Burggasse, odlična kvaliteta in lepa izdelava; 135 trgovina papirja in šolskih

prometnega davka odškodnina, ki jo plačujejo solastniki kmetijskih strojev za uporabo teh strojev v blagajno strojne skupnosti.

IX.

Prosti zneski za vloge pri premoženjskem davku. Dosedanji prosti znesek v višini 1.000 šil. je povišan na 10.000 šil. Ta znesek pa je povišan na 20.000 šil., ako je vsaj polovica tega zneska vloga oz. dobroimetje, ki je vezano na odpovedni rok 6 ali več mesecev.

potrebščin v Celovcu na Bahnhofstrasse.

Navpično: 1 največja rastlina; 2 kratica za „imperij“; 3 šesta in prva črka v abecedi; 4 hlod za sekanje; 5 gozdna rastlina; 7 mehaniziran človek; 6 „prijatelj“ v francoščini; 8 nemška reka; 9 znana beseda za posebnega človeka; 10 nebesa; 11 prtok spodnjega Rena; 12 lesna stavba; 13 priznana veletrgovina z vinom v Celovcu, dobavlja v splošno zadovoljstvo mnogim našim prijateljem; 14 vzpetina; 19 jeza; 20 angleški visoki naslov. 24 hiter umik; 25 žensko krstno ime; 27 poznan; 28 turško pokrivalo; 30 slaščičarna in kavarnica ter zajtrkovalnica v Celovcu, St.-Veiter Strasse, poznana predvsem birmanskim botrom in poželi; 31 kratica za oziroma; 33 travniška živalica; 36 del telesa; 37 največji italijanski pesnik; 39 grška črka; 40 trgovina z manufakturno, blagovi in šivalnimi predmeti, zelo priljubljena pri naših ljudeh, v Celovcu na 8.-Mai Strasse; 42 reka v Srbiji; 44 zimska padavina; 46 kraj pri Ljubljani; 47 svetopisemska oseba; 48 veznik; 49 reka v Savinski dolini; 50 žito; 53 barva 56 nemška beseda za „zlo, nesrečo“; 57 prevajalec „Tednikovega“ podlistka; 58 tujka za „plašč“; 59 nova država Judov; 61 medvojna iznajdba proti podmornicam; 62 kakor 16 vodoravno; 64 kratica za „narodna republika Slovenija“; 66 odpadek lesa; 68 barva; 69 dva enaka samoglasnika; 71 del obraza; 73 znana kratica na avtomobilih zasedbene oblasti; 75 vrsta pesnitve; 76 kratica za preseljeno osebo; 78 travniška žival; 80 zamisel; 82 prve tri črke; 83 kratica za „tega leta“; 86 strupena žuželka z narobe črkami; 87 je slabo ali dobro; 88 skrajšano žensko ime; 90 posedujem; 91 zelenica v puščavi; 93 prva ženska; 94 prepir in ropot; 95 sleherni; 96 prihodnjik; 97 krvna cevka; 101 nudim, izročam; 103 nemška kratica za odposiljatelja; 104 norveški skladatelj; 106 tovarna pohištva v Celovcu, lepe izložbe na St. Veiter Strasse, istotam zaloga, izdeluje kvaliteto za vsak okus in po zmernih cenah; 107 mi je znano; 108 rastlina za olje in predivo; 110 obrtniška organizacija iz preteklih dob; 112 maščoba; 113 osebna nikalnica; 116 kovina; 118 hiša čevljev v Beljaku z dvema prodajalnicama in veliko zalogo kakovostnih zimskih in športnih čevljev za vsak okus; 119 zabavne stvari, tudi prireditve; 120 nikalnica povdarjena; 121 predlog; 123 latinski pozdrav, tudi tovarna pohištva; 130 dva enaka glasova; 130a igralna karta; 131 konček koprnine.

Svojim cenjenim odjemalcem srečno in uspeha polno Novo leto želi manufakturna tvrdka

Krischke & Co.

Celovec-Klagenfurt, 8.-Mai-Str. 3 in Neuer Platz 12.

Bodi kječkoli, pij Schleppe-pivo pousodi

POZORI! Ob vsaki priliki najlepše darilo!

Slovenske plošče za tu- in inozemstvo

Sada je vrijeme (iz filma „Dama v hermelinu“) Veselje na Gorenjskem - Slovenski dom - Nocoj - Serenada Opatije - Terezinka - Vozniki nam pripelejo - Dekle prinesi mi vode - Dekle prinesi mi vode (Vokalni kvintet) - Pozdrav iz Havaja (havajske kitare) - Cigani svirajte - Veselje na Gorenjskem - Slovenski dom - Nocoj je ena luštna noč - Krojaček (Vaški kvintet) - Čej so tiste sterdice - Ste videli barona, Liepa ura sonce sije - Kmečki valček - Skoz vas - Alenka - Ljubljanski met (na harmoniki) -

Njega ni - Od Celja do Zavca (Vokalni kvintet) - Valcer iz Bohemy - Ruže s juga - Da bi jaz vedela - Za mal dnarja mal muzike - Stajerski fantič - Dekle prinesi mi vode - Ti-Pi-Tin (foxtrot) - Meluzina (foxtrot) - Serenada iz baleta „Harlekinovi milijoni - Serenada (ciganski orkeste.)

Naročite takoj zaloga je majhna!

Uprava „Našega tednika“ v Celovcu Viktringer Ring 26